

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DRAWSKIEGO NA LATA 2026–2030

GRUDZIEŃ 2025

Autorami „Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026–2030” są członkowie zespołu specjalistów spółki REFUNDA z siedzibą we Wrocławiu.

www.refunda.pl

Spis treści

WPROWADZENIE	4
1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ POWIATU DRAWSKIEGO	6
1.1. Sfera społeczna	9
1.2. Sfera gospodarcza	15
1.3. Sfera przestrzenna	17
1.4. Sfera klimatyczno-środowiskowa	20
1.5. Finanse powiatu drawskiego	22
2. MISJA I WIZJA	25
3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W SFERZE SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ	27
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	37
5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ..	40
6. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBŁA	46
7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	49
7.1. Zarządzanie realizacją Strategii	50
7.1.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii	50
7.1.2. Procedura monitorowania	50
7.1.3. Ewaluacja dokumentu	51
7.1.4. Aktualizacja	51
8. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	52
9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	55

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026–2030 (dalej „Strategia”) jest dokumentem, który określa plan działania, wskazuje kierunki rozwoju, cele strategiczne powiatu, aby osiągnąć przyjęte założenia w krótkoterminowej perspektywie. Ustalenia te są podstawą do prowadzenia przez Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim polityki społeczno-gospodarczej. Strategia pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Powiatu, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno - strategicznych obowiązujących w powiecie. Podczas definiowania celów zadbano również o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Strategia będzie wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w powiecie podczas jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkt odniesienia dla inicjatyw

i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w powiecie drawskim, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026–2030 odzwierciedla wizję, potrzeby i aspiracje mieszkańców, a także stanowi odpowiedź na zgłaszane przez nich problemy i oczekiwane kierunki zmian. Powiat drawski jest powiatem, który może i powinien rozwijać się wielotorowo, posiadać ofertę kierowaną zarówno w stronę mieszkańca, turysty jak i przedsiębiorcy.

Strategia została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, raporty, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla powiatu drawskiego w określonym czasie. Niniejszy dokument został przygotowany w konwencji partycypacyjno-eksperckiej.

Pierwszym etapem opracowania Strategii Rozwoju było opracowanie Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Drawskiego obrazującej stan obecny Powiatu i jego potencjał.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Powiatu Drawskiego

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DRAWSKIEGO NA LATA 2026-2030

Wizja

Misja

SFERA SPOŁECZNA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze społecznej

Kierunki działań w sferze społecznej

SFERA GOSPODARCZA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze gospodarczej

Kierunki działań w sferze gospodarczej

SFERA PRZESTRZENNA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze przestrzennej

Kierunki działań w sferze przestrzennej

SFERA KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze klimatyczno-środowiskowej

Kierunki działań w sferze klimatyczno-środowiskowej

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY

**SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ
I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ POWIATU
DRAWSKIEGO**

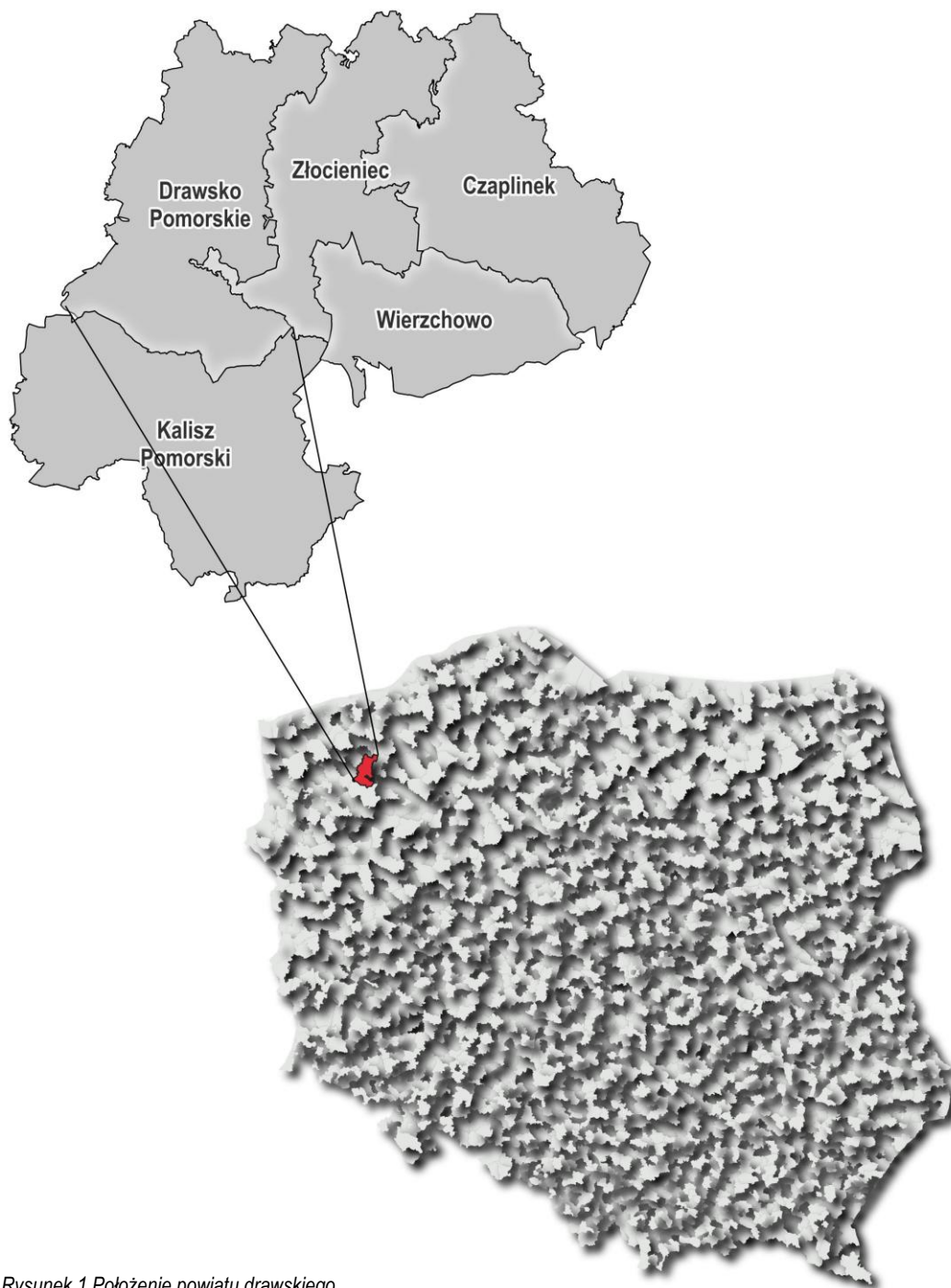

Powiat drawski znajduje się w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, obejmując obszar Pojezierza Drawskiego. Charakteryzuje się malowniczym krajobrazem z licznymi jeziorami, lasami i rezerwatami przyrody, co sprzyja turystyce i rekreacji. Głównym miastem powiatu jest Drawsko Pomorskie, pełniące funkcję administracyjnego i gospodarczego centrum regionu.

Powiat drawski graniczy z następującymi powiatami:

- ❖ od północy – z powiatem świdwińskim,
- ❖ od północnego zachodu – z powiatem łobeskim,
- ❖ od zachodu – z powiatem stargardzkim,
- ❖ od południowego zachodu – z powiatem choszczeńskim,
- ❖ od południa – z powiatem wałeckim,
- ❖ od wschodu – z powiatem szczecińskim,
- ❖ od wschodu - z powiatem złotowskim.

Rysunek 1 Położenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Powierzchnia geodezyjna powiatu wynosi 1 760,89 km² i obejmuje:

- ❖ 4 gminy miejsko-wiejskie: Drawsko Pomorskie, Czaplinek, Kalisz Pomorski, Złocieniec,
- ❖ 1 gmina wiejska: Wierzchowo.

Największą gminą jest gmina Kalisz Pomorski, zajmująca powierzchnię 477,47 km², co stanowi około 27,1 % całkowitej powierzchni powiatu. Najmniejszą z obecnych gmin jest gmina Złocieniec o powierzchni 279,93 km², co odpowiada około 11,06% powiatu.

W południowej części powiatu znajduje się obszar Poligonu Drawskiego (Centrum Szkolenia Bojowego Drawsko im. płk. dypl. Franciszka Sadowskiego). Stanowi on obszar zamknięty na podstawie decyzji nr 91/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lipca 2024 r. i obejmuje tereny dwóch gmin: Drawsko Pomorskie i Kalisz Pomorski. Jego całkowita powierzchnia wynosi około 36 111 hektarów, co czyni go największym obiektem tego typu w Polsce.

Powiat w całości leży w obrębie Pojezierza Południowopomorskiego, a jego centralną i najbardziej charakterystyczną część stanowi mezoregion Pojezierze Drawskie. Jest to teren pagórkowaty, ukształtowany przez ostatnie zlodowacenie, z licznymi wzgórzami morenowymi, głębokimi rynnami polodowcowymi i dolinami rzek. Na szczególną uwagę zasługuje bogata sieć wodna – w tym liczne jeziora, z których największe to Drawsko, Lubie i Siecino – oraz rzeka Drawa, która przecina powiat z północnego wschodu na południowy zachód. Lasy zajmują znaczną część powierzchni, zwłaszcza na południu i wschodzie powiatu, gdzie znajduje się także Poligon Drawski. Obszar ten wyróżnia się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, co sprzyja rozwojowi turystyki i wypoczynku oraz stanowi ważny element ochrony środowiska w regionie.

Zniesienie gminy Ostrowice

Gmina Ostrowice w województwie zachodniopomorskim została zlikwidowana z dniem 1 stycznia 2019 roku na mocy ustawy z 5 lipca 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących tej gminy. Powodem likwidacji było skrajne zadłużenie samorządu, które przekraczało 400% jego rocznych dochodów, co uniemożliwiało dalsze funkcjonowanie gminy. Z perspektywy administracyjnej oznaczało to formalne zniesienie gminy Ostrowice i podział jej terytorium między dwie sąsiednie gminy: Drawsko Pomorskie oraz Złocieniec. Do gminy Złocieniec przyłączono sołectwa: Bolegorzyn, Chlebowo, Cieminko, Gronowo, Nowe Worowo, Płocie, Siecino, Smoldzęcino. Natomiast do gminy Drawsko Pomorskie włączono sołectwa: Borne, Dolgie, Jelenino, Ostrowice, Przytoń. Integracja była wyzwaniem ze względu na nierównomierny rozwój i potrzeby inwestycyjne dawnych sołectw Ostrowic.

Zmiana granic powiatu drawskiego

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta z dniem 1 stycznia 2024 roku ulega zmianie granica obrębu ewidencyjnego Borowo oraz jego powierzchnia, a w związku z tym granica i powierzchnia powiatu drawskiego — szesnaście działek ewidencyjnych nr: 172/2, 173/2, 198/2, 199/3, 199/4, 200/3, 200/4, 201/1, 201/2, 202, 203/1, 204, 211, 212, 213, 214, o łącznej powierzchni 335,69 ha zostało włączonych do gminy Ińsko w powiecie stargardzkim.

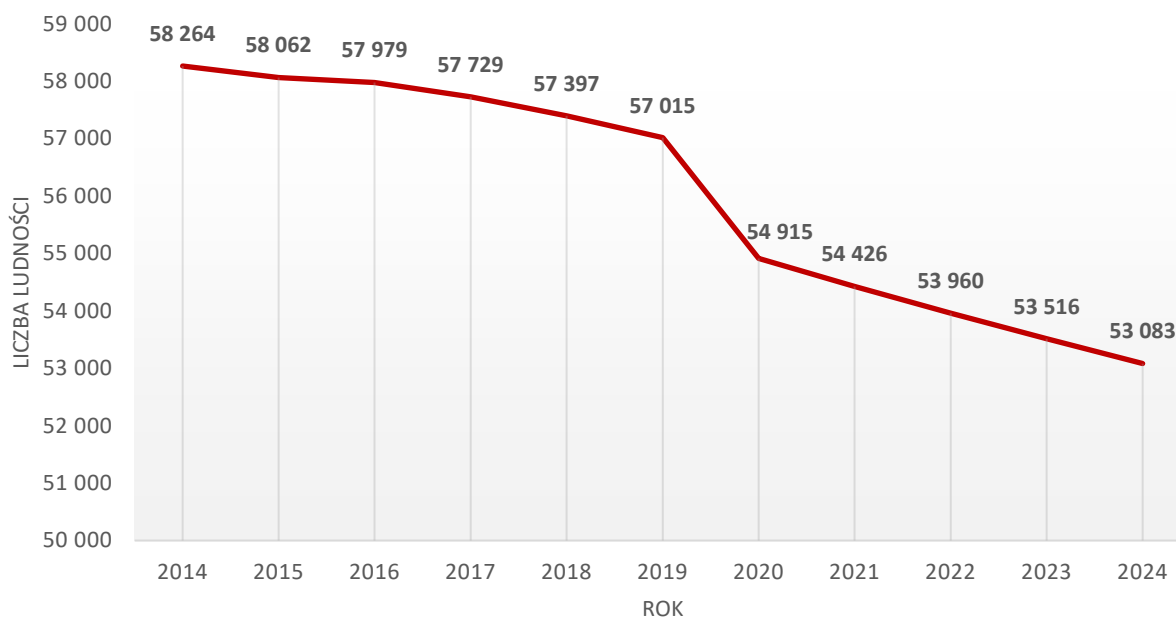

1.1. Sfera społeczna

Ludność i zachodzące procesy demograficzne

Powiat drawski jest zamieszkiwany przez 53 083 mieszkańców (Raport o stanie Powiatu Drawskiego za 2024 r.). W ostatnich dziesięciu latach notuje się stały spadek liczby ludności powiatu.

W porównaniu do 2020 roku, liczba mieszkańców zmalała o 3,34 %. Obecne tendencje przedstawiają się gorzej niż sytuacja w całej Polsce (–2,57%), jak i województwie (–2,31%).

Wykres 1 Liczba ludności w powiecie drawskim w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Raportu o stanie Powiatu Drawskiego za rok 2024.

Najbardziej liczną gminą w powiecie jest gmina Drawsko Pomorskie, licząca 16 141 mieszkańców. Dane zawarte w tabeli nr 1 wskazują na wyraźny trend spadku liczby mieszkańców we wszystkich gminach powiatu drawskiego w ciągu ostatnich 5 lat (2020–2024). Największy ubytek ludności odnotowano w gminie Wierzchowo – aż o 4,40%, co może świadczyć o nasilonym odpływie mieszkańców,

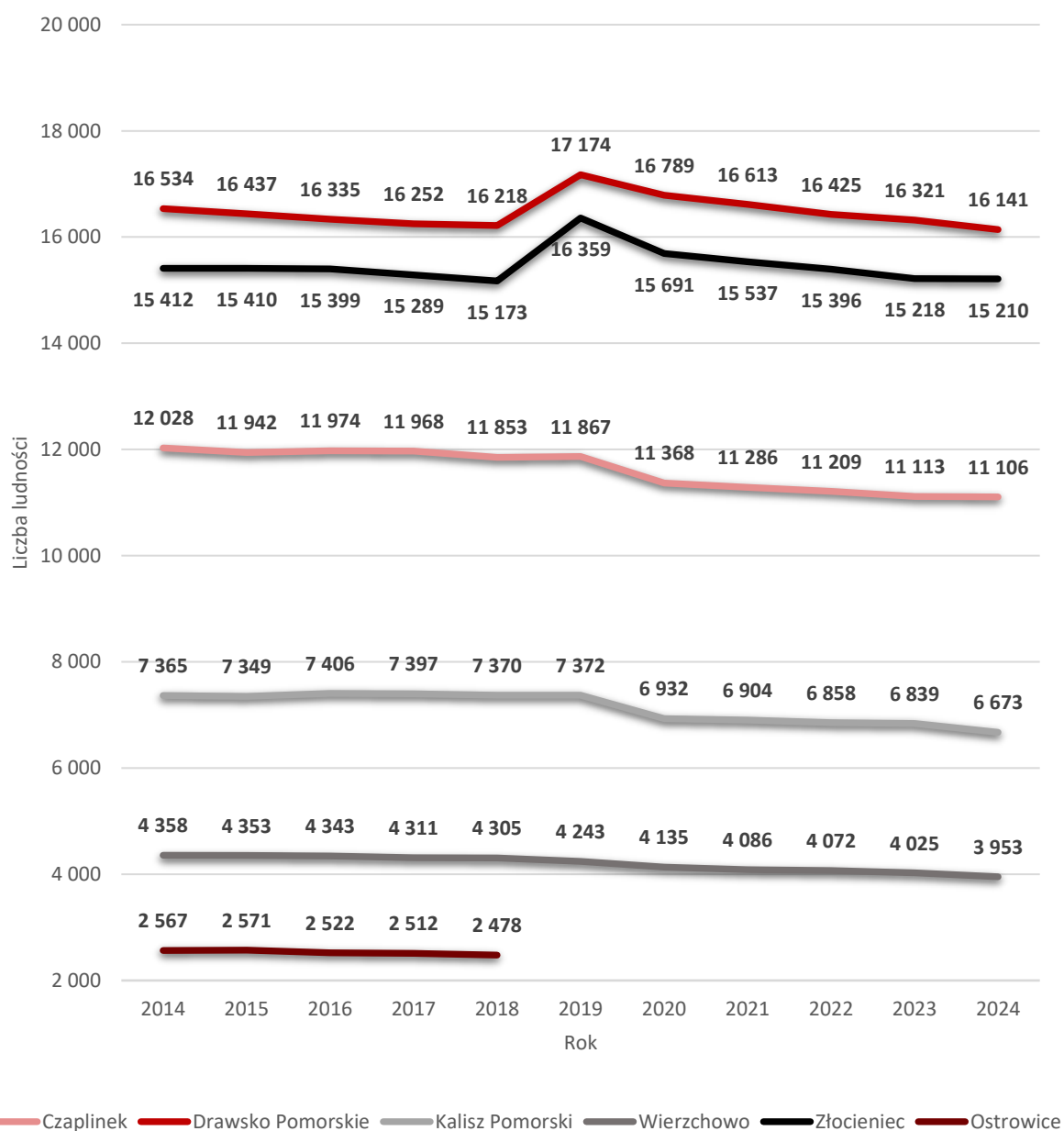
prawdopodobnie z powodu ograniczonych perspektyw zatrudnienia czy migracji młodszych osób do większych ośrodków miejskich. Dane pokazują wyzwania demograficzne, przed jakimi stoją lokalne samorządy – związane z depopulacją, starzeniem się społeczeństwa oraz potrzebą przeciwdziałania odpływowi ludności, szczególnie młodej.

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu drawskiego.

Gmina	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba mieszkańców w 2024 r.	Spadek
Czaplinek	11 368	11 106	↓ -2,30
Drawsko Pomorskie	16 789	16 141	↓ -3,86
Kalisz Pomorski	6 932	6 673	↓ -3,74
Złocieniec	15 691	15 210	↓ -3,07
Wierzchowo	4 135	3 953	↓ -4,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

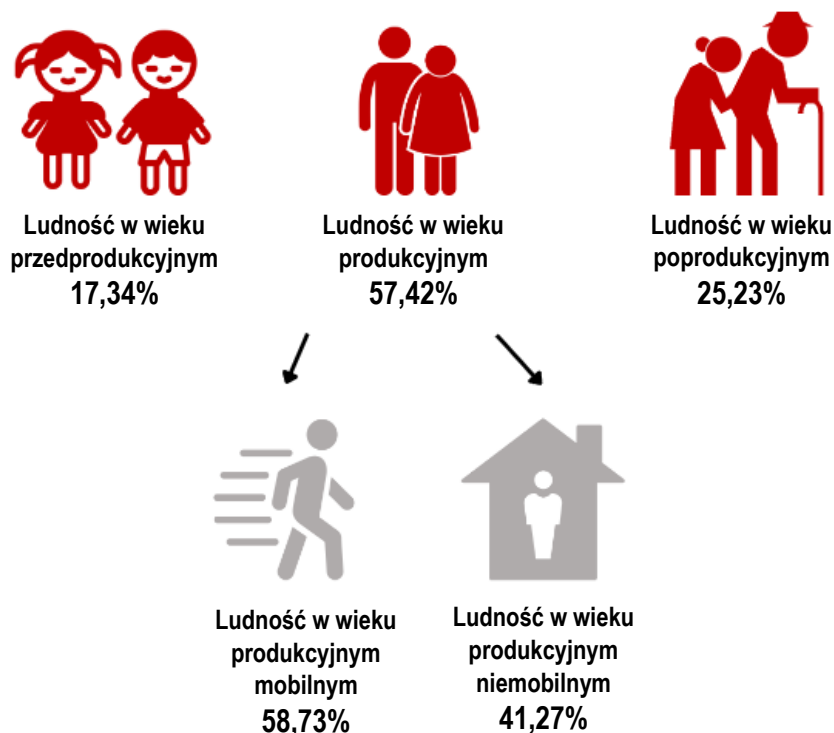
Wykres 2 Zmiany w liczbie ludności w gminach powiatu drawskiego w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród czynników demograficznych, mających istotny wpływ na rozwój powiatu, szczególne znaczenie ma poziom aktywności zawodowej mieszkańców. Analiza struktury ekonomicznej ludności powiatu wykazuje zdecydowaną dominację osób w wieku produkcyjnym. Na koniec 2024 roku udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 17,34% w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców, w wieku produkcyjnym

57,42%, zaś w wieku poprodukcyjnym 25,23%. Ponad połowę mieszkańców w wieku produkcyjnym stanowią osoby w wieku produkcyjnym mobilnym (grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku 18-44 lata). 41,27% stanowią osoby w wieku produkcyjnym niemobilnym (grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku: mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat)¹.

W ostatnich latach odnotowywany jest przyrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, przy rocznym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Opisane powyżej zjawisko powoduje wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego, co potencjalnie stanowi zagrożenie dla rozwoju powiatu. Zauważyć jednak należy, iż struktura wiekowa ludności zamieszkującej powiat drawski nie

odbiega od ogólnej tendencji demograficznej związanej ze „starzeniem się” społeczeństwa województwa i kraju.

Na terenie powiatu drawskiego dostrzega się stale ujemny przyrost naturalny. W przypadku salda migracji wewnętrznych dostrzegalna jest negatywna tendencja charakteryzująca się sumarycznym odpływem mieszkańców z powiatu.

Edukacja

Realizacja zadań oświatowych jest jednym z kluczowych zadań publicznych powiatu. Powiat odpowiada za prowadzenie i finansowanie szkół ponadpodstawowych, placówek kształcenia specjalnego oraz poradni

psychologiczno-pedagogicznych. Zapewnia również dowóz uczniów z niepełnosprawnościami, stypendia oraz współpracuje z innymi jednostkami w zakresie rozwoju sieci szkół.

¹ GUS. Stan na 31.12.2024 r.

Powiat drawski jest organem prowadzącym dla czterech zespołów szkół ponadpodstawowych:

- ❖ Zespół Szkół w Czaplinku – LO, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia, internat.
- ❖ Zespół Szkół w Drawsku Pomorskim – LO, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia.
- ❖ Zespół Szkół w Kaliszu Pomorskim – LO z oddziałami dwujęzycznymi, Technikum, LO dla Dorosłych, Szkoła Policealna, internat.
- ❖ Zespół Szkół w Złocieńcu – LO, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia, LO dla Dorosłych, internat.

Powiat prowadzi również Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie, obejmujący m.in. przedszkola specjalne, szkoły specjalne, ośrodki rewalidacyjne, WTZ oraz wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Sport

Miejsca kultury, sportu i rekreacji w powiecie drawskim istotnie wpływają na jakość życia mieszkańców oraz rozwój społeczny regionu. Obiekty te promują aktywność fizyczną, integrację społeczną oraz umożliwiają organizację wydarzeń sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych.

Gmina Czaplinek dysponuje nowoczesną halą widowiskowo-sportową, Ośrodkiem Sportów Wodnych nad jeziorem Drawsko, stadionem miejskim, ładowiskiem w Broczynie wykorzystywanym m.in. podczas Pol'and'Rock Festival oraz szeregiem boisk i torów sportowych (motocross, tor samochodowy, zimowa górka).

Gmina Drawsko Pomorskie posiada stadion miejski, Euroboisko, skatepark, korty tenisowe, boiska „Orlik”, hale sportowe przy szkołach, liczne boiska wielofunkcyjne oraz tereny plażowe z boiskami do siatkówki i piłki nożnej plażowej.

Gmina Kalisz Pomorski oferuje stadion miejski, nowoczesną halę widowiskowo-sportową, halę sportową w Pomierzynie oraz liczne mniejsze boiska zlokalizowane w miejscowościach wiejskich i przy szkołach.

Kolejnymi jednostkami są:

- ❖ Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Czaplinku – placówka resocjalizacyjna dla dziewcząt, z własnymi szkołami specjalnymi.
- ❖ PCKZiU w Drawsku Pomorskim – centra kształcenia zawodowego w Drawsku Pom. i Czaplinku oraz Bursa.
- ❖ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Drawsku Pomorskim.

Na terenie powiatu funkcjonują także niepubliczne placówki dotowane przez samorząd, m.in. Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Trzcińcu (szkoła branżowa) oraz placówkę specjalną w Gudowie.

Poziom kształcenia: Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty oraz matur w latach 2021–2024 wskazuje, że od 2022 r. wyniki uczniów szkół powiatu drawskiego pozostają niższe niż średnie wyniki województwa zachodniopomorskiego i kraju, co świadczy o jakości kształcenia poniżej średniej krajowej.

Gmina Złocieniec wyróżnia się terenem rekreacyjnym im. Włókniarzy, kilkoma halami sportowymi, stadionem miejskim im. Andrzeja Korola, Euroboiskiem, skateparkiem oraz dwoma obiektami „Orlik”.

Gmina Wierzchowo posiada stadion w Wierzchowie, Orlik przy szkole, stadion i boisko przy Zespole Szkół w Świerczynie, halę widowiskowo-sportową oraz liczne obiekty rekreacyjne.

Zestawienie obejmuje najważniejsze elementy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w powiecie, stanowiące bazę dla aktywności mieszkańców i organizacji wydarzeń lokalnych.

Pomimo ograniczonych kompetencji powiatu w zakresie sportu i rekreacji, należy podkreślić, że w ostatnich latach w powiecie drawskim odnotowano znaczny postęp w rozwoju infrastruktury sportowej. W analizowanym okresie nastąpił wyraźny wzrost liczby obiektów sportowych o wysokim standardzie, przede wszystkim stadionów, kortów tenisowych, czy boisk do piłki nożnej. Pojawiły się również skateparki oraz strzelnice. Choć nadal istnieje przestrzeń do poprawy dostępności i różnorodności tych obiektów, obecny poziom

wyposażenia w infrastrukturę sportową można określić jako bardzo dobry.

Obecne zaplecze sportowe stwarza dogodne warunki do prowadzenia i rozwijania działalności klubów sportowych, w tym także tych, które odnoszą sukcesy na arenie krajowej. W związku z tym, przed powiatem stoją nowe

zadania, wśród których kluczowe znaczenie ma dalsze rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej – szczególnie w ramach współpracy z gminami. Równie ważnym wyzwaniem jest aktywne wspieranie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców, co powinno stać się istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i edukacyjnej.

Kultura

Sfera kultury i dziedzictwa kulturowego w powiecie drawskim obejmuje działalność ośrodków kultury, muzeów, bibliotek, świetlic wiejskich oraz liczne zabytki. Powiat jest organizatorem wielu wydarzeń, m.in. Powiatowego Przeglądu Kolęd i Pastoralek, Mistrzostw w Chodzeniu po Drawie, Rajdu Bobra, Powiatowego Święta Plonów, Dnia Otwartego Starostwa połączonego z Dniem Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Festiwalu Słoika, konkursu na Najładniejsze i Najaktywniejsze Sołectwo Powiatu Drawskiego, Dyktanda o Pióro Starosty oraz Powiatowego Dnia Seniora.

Gmina Drawsko Pomorskie

Najważniejszą instytucją kultury jest Centrum Kultury im. E. Poniatowskiego z bogatą ofertą zajęć artystycznych i kinem „Drawa”. Biblioteka w Drawsku Pomorskim oferuje szerokie zasoby książkowe i cyfrowe. W gminie działa wiele świetlic wiejskich. Organizowane są liczne wydarzenia, m.in. Dni Drawska, Festiwal Teatrów Ulicznych, Święto Plonów, ESKA Rider Show oraz imprezy sportowe, takie jak „Drawsko Biega” i turnieje siatkówki.

Gmina Złocieniec

Złocieniecki Ośrodek Kultury prowadzi kino „Mewa”, salę widowiskową i liczne zajęcia artystyczne. W gminie funkcjonuje sieć świetlic wiejskich oraz Biblioteka Publiczna. Do najważniejszych wydarzeń należą Festiwal Podróżniczy „Złocieniec na 16. Południku” oraz Święto Drawy – kluczowe imprezy promujące kulturę i lokalną społeczność.

Polityka społeczna

Pomoc społeczna w powiecie drawskim obejmuje wsparcie finansowe, rzeczowe i systemowe, a jej główną jednostką jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Gmina Kalisz Pomorski

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury organizuje zajęcia artystyczne, warsztaty, wystawy i koncerty. Biblioteka działa w Pałacu Wedłów, a w gminie funkcjonuje wiele świetlic wiejskich. Najważniejszym wydarzeniem jest „Jarmark nad Jeziorem Ogórkowym”, przyciągający kilka tysięcy osób. Odbývają się również Dożynki Gminne, koncerty, rajdy rowerowe oraz turnieje sportowe.

Gmina Czaplinek

Czaplinecki Ośrodek Kultury prowadzi szeroką działalność artystyczną, w tym Garaż Muzyczny. Ważnymi przestrzeniami są Strefa Artystycznego Relaksu nad jeziorem Drawsko oraz amfiteatr. Biblioteka Publiczna działa od 1948 roku. Gmina organizuje liczne wydarzenia, m.in. Dni Czaplinka, Międzynarodowy Przegląd Sztuki, festyny i wydarzenia ekologiczne. Istotną rolę odgrywa udział gminy w festiwalu Pol'and'Rock. W sferze sportu odbywają się biegi, regaty i rajdy rowerowe.

Gmina Wierzychowo

GOKSiT organizuje wydarzenia kulturalne, współpracuje z partnerami zagranicznymi i prowadzi świetlice w wielu miejscowościach. Biblioteka publiczna ma filię w Świerczynie. Najważniejszą imprezą jest Święto Wody nad jeziorem Busko, łączące rywalizację sportową, atrakcje wodne i konkursy kulinarne. Ważną rolę odgrywa też Wierzychowska Szkołka Unihokeja.

w Drawsku Pomorskim. PCPR realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami,

przeciwdziałania przemocy oraz wspierania rodzin. Opracowuje programy, sprawozdania, prowadzi wnioski o środki z PFRON i wspiera proces usamodzielniania wychowanków.

Pieczka zastępcza funkcjonuje w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Na koniec 2024 r. działały 123 rodziny zastępcze obejmujące 245 dzieci oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Drawsku Pomorskim, w której przebywało 32 dzieci. Główną przyczyną kierowania dzieci do pieczy jest niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców. Wydatki na świadczenia dla dzieci wyniosły 3,63 mln zł.

W 2024 r. powiat otrzymał 3,12 mln zł z PFRON, a ze wsparcia skorzystały 484 osoby. PCPR realizowało

Ochrona zdrowia

System opieki zdrowotnej odgrywa kluczową rolę w życiu społecznym, wpływając na aktywność mieszkańców i wydatki publiczne. Powiat odpowiada m.in. za tworzenie strategii zdrowotnych oraz działania profilaktyczne. W 2024 r. w powiecie drawskim działało 17 aptek, w tym trzy pełniące dyżury nocne i świąteczne. W latach 2020–2024 zauważalny był wzrost korzystania z usług medycznych. Liczba porad ambulatoryjnych zwiększyła się z ok. 315 tys. do ponad 432 tys. w 2023 r., po czym w 2024 r. spadła do ok. 414 tys. Podobnie liczba porad w podstawowej opiece zdrowotnej wzrosła z ok. 255 tys.

Aktywność społeczna

W powiecie drawskim aktywność społeczna obejmuje Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, stowarzyszenia sportowe i kulturalne oraz kluby seniora, często opierając się na wolontariacie. Mieszkańcy angażują się w lokalne wydarzenia i akcje ogólnopolskie, a młodzież działa m.in. w Radach Młodzieżowych i wolontariatach. W 2024 r. funkcjonowało 308 stowarzyszeń i 16 fundacji, co oznacza wzrost o ok. 20% w latach 2020–2024. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2025 r. stawia sobie za cel budowanie wspólnoty lokalnej i poprawę jakości

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo w powiecie drawskim odpowiadają Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa

programy m.in. *Aktywny Samorząd* i *Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością*. Realizowano też program korekcyjno-edukacyjny dla 12 osób stosujących przemoc.

Na terenie powiatu działa Powiatowy Dzienny Dom Samopomocy - Ośrodek Rehabilitacyjno-Kulturalny w Drawsku Pomorskim i Filia w Złocięncu, który wspiera 55 osób z niepełnosprawnościami. Dom Pomocy Społecznej w Darskowie zapewnia całodobową opiekę 67 osobom przewlekle chorym psychicznie; koszt miesięcznego utrzymania mieszkańca to 6 698,44 zł.

W 2024 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 105 legitymacji, 140 kart parkingowych i 934 orzeczenia (w tym 114 dla dzieci).

do ponad 331 tys. w 2023 r., by w 2024 r. ustabilizować się na poziomie ok. 317 tys.

Analiza danych z lat 2020–2024 pokazała, że powiat drawski mimo ograniczeń typowych dla regionów o mniejszym zaludnieniu skutecznie odbudował funkcjonowanie lokalnego systemu zdrowia po pandemii. Ostatnie dane sugerują jednak, że system osiągnął pewien poziom nasycenia i może wymagać wzmocnienia zarówno organizacyjnego, jak i kadrowego by utrzymać lub zwiększyć dostępność i jakość świadczeń w kolejnych latach.

życia mieszkańców poprzez partnerstwo i zasady demokracji partycypacyjnej.

Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2025 r. wyniosła 67,31%, co pokazuje rosnące zainteresowanie sprawami publicznymi, choć nadal była niższa od średniej krajowej (71,63%). Wzrost aktywności obywatelskiej stanowi dobrą podstawę do dalszego wzmocnienia postaw społecznych poprzez edukację, kampanie informacyjne i rozwój dialogu społecznego.

Państwowej Straży Pożarnej oraz Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Policja działa poprzez

komisariaty w Czaplinku, Kaliszu Pomorskim, Złocieńcu oraz posterunki w Ostrowicach i Wierzchowie, zapewniając bezpieczeństwo mieszkańcom i turystom. Straż Pożarna obejmuje Komendę Powiatową, Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą w Drawsku Pomorskim oraz 24 Ochotnicze Straże Pożarne. W latach 2019–2024 liczba miejscowych zagrożeń gwałtownie wzrosła w 2022 r., natomiast pożary systematycznie spadały, co wskazuje na poprawę prewencji. Falszywe alarmy pozostają na niskim poziomie, choć wykazują wahania.

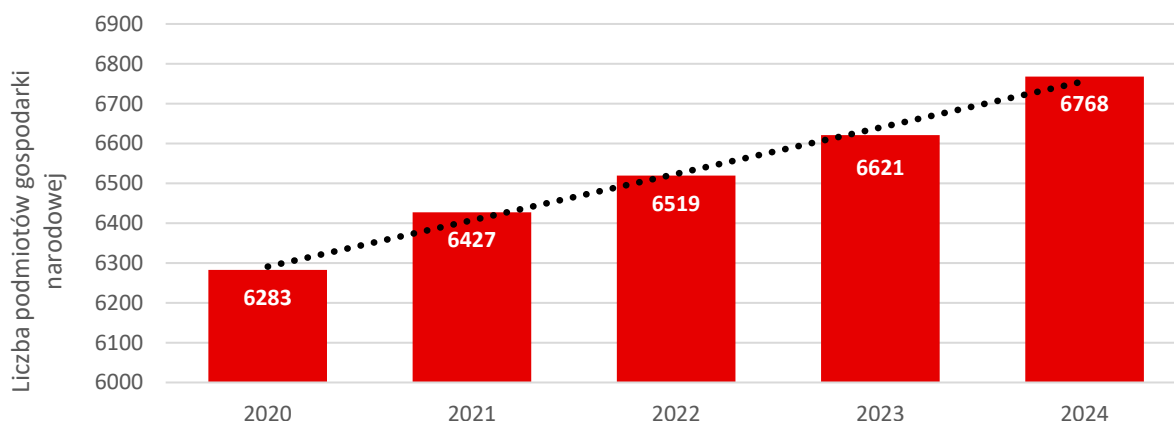
Na terenie powiatu działają także cztery straże miejskie i jedna gminna, realizujące patrole prewencyjne i programy profilaktyczne, współpracując z Policją. Pogotowie ratunkowe funkcjonuje poprzez filię Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Drawsku Pomorskim, obejmując cztery zespoły podstawowe. Dane pokazują, że służby coraz częściej reagują na zdarzenia techniczne i pogodowe, a nie tylko pożary, co podkreśla rosnące obciążenie jednostek ratowniczych.

1.2. Sfera gospodarcza

Podmioty gospodarcze i lokalny rynek pracy

Dominujące sekcje gospodarki w powiecie drawskim to budownictwo, handel, transport, obsługa nieruchomości, opieka zdrowotna oraz pozostałe usługi. W 2024 r. w rejestrze REGON zarejestrowano 6 768 podmiotów, co oznacza wzrost o 7,72% od 2020 r. Większość stanowią podmioty prywatne, głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przy dominacji małych firm zatrudniających do 9 osób.

Rozwój gospodarki powiatu wspierają Poligon Drawski, wysokie zasoby siły roboczej oraz korzystne położenie komunikacyjne na trasie Szczecin–Warszawa. Powiat znajduje się w obszarze działania Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a przedsiębiorcy mogą korzystać z preferencyjnych warunków inwestycyjnych w ramach programu „Polska Strefa Inwestycji”.

Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie powiatu drawskiego w latach 2020-2024.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poligon Drawski część Centrum Szkolenia Bojowego, powstał w 1962 r. i zajmuje 37 tys. ha na terenie gmin Drawsko Pomorskie i Kalisz Pomorski. Jest jednym z najważniejszych ośrodków szkoleniowych wojsk lądowych w Europie, używanym zarówno przez Siły Zbrojne RP, jak i wojska NATO.

Poligon wpływa na lokalną gospodarkę, tworząc miejsca pracy, wspierając firmy usługowe i zaopatrzeniowe oraz przyczyniając się do zmniejszenia bezrobocia.

Jednocześnie obejmuje obszary chronione przyrodniczo, co budzi kontrowersje ekologiczne. Działa także jako atrakcja turystyczna, m.in. poprzez rajdy off-road, promując region i rozwijając turystykę. Poligon pełni kluczową rolę w życiu gospodarczym i społecznym powiatu, a odpowiednie zarządzanie i współpraca z lokalną społecznością mogą zapewnić jego harmonijne funkcjonowanie.

Bezrobocie

Działania powiatu drawskiego i gmin przyczyniają się do stopniowego spadku bezrobocia, obserwowanego zarówno wśród kobiet, mężczyzn, jak i osób w różnym wieku. Mimo to, stopa bezrobocia w powiecie w 2024 r. wynosiła 11,4%, co jest nadal wysokim poziomem w skali województwa i kraju. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby o niskim wykształceniu, w tym absolwenci szkół zawodowych bez formalnych kwalifikacji.

Wyzwania rynku pracy obejmują długotrwałe bezrobocie, niską mobilność przestrzenną, szczególnie na obszarach wiejskich, oraz niską atrakcyjność ofert pracy. Najlepszą sytuację wykazuje Drawsko Pomorskie (4,6%), natomiast najwyższe bezrobocie notuje się w Czaplinku (7,3%), Złocieńcu (7,2%) i Wierchowiu (7,7%). W Kaliszu Pomorskim poziom bezrobocia wynosi 5,6%, wskazując na poprawę stabilności rynku pracy.

Turystyka i rekreacja

Powiat drawski wyróżnia się bogatymi walorami turystycznymi, obejmującymi liczne jeziora, lasy, Drawski Park Krajobrazowy, rezerваты przyrody, pomniki przyrody oraz zabytkowe kościoły, pałace i zespoły pałacowo-parkowe. Poligon Drawski i stanowiska archeologiczne przyciągają turystów, a wydarzenia sportowe i kulturalne mają zasięg krajowy i międzynarodowy. Turystyka generuje dochody, wspiera lokalną przedsiębiorczość i tworzy miejsca pracy, przy czym kluczowe jest zaangażowanie władz i lokalnych społeczności oraz poszanowanie środowiska.

popularniejsze, choć działalność poligonu ogranicza część szlaku Drawy.

Powiat promuje lokalne produkty, takie jak Miód Drahimski, Miody Pojezierza Drawskiego, Jeziorowy ogórek kiszony i sielawa wędzona, które wpisano na listy produktów tradycyjnych i chronionych.

Region oferuje rozbudowaną sieć szlaków: samochodowych (ok. 2000 km, w tym off-road), rowerowych (m.in. „Kraina zaklętego trójkąta”, „Dolina pięciu jezior”), pieszych (m.in. „Szlak Wzniesień Moreny Czołowej”, „Szlak Solny”), konnych („Pojezierza Drawskiego”) i kajakowych (rzeka Drawa, Piława, Dobrzyca). Spływy kajakowe stają się coraz

W regionie znajduje się wiele cennych zabytków: Zamek Drahim, kościoły w Drawsku Pomorskim, Ostrowicach, Złocieńcu i innych miejscowościach, pałace w Karwicach i Siemczynie, ratusz w Złocieńcu oraz elektrownia wodna w Borowie. Stanowią one ważny element dziedzictwa kulturowego, przyciągając turystów i wzmacniając atrakcyjność turystyczną powiatu.

Powiat drawski łączy atrakcyjne walory przyrodnicze, historyczne i kulturalne z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną, jednak nadal istnieje potrzeba rozbudowy bazy noclegowej i gastronomicznej, aby w pełni wykorzystać potencjał regionu

Programy współpracy powiatu drawskiego z innymi Jednostkami

Powiat drawski aktywnie uczestniczy we współpracy międzynarodowej i krajowej, która wspiera rozwój społeczny, gospodarczy i kulturalny regionu. Partnerstwa zagraniczne obejmują m.in. powiat Segeberg oraz gminy Feldberger Seenlandschaft i Lychen w Niemczech, gminę Keila w Estonii oraz rejon Rypki i rejon Krasnoperekopski na Ukrainie. Współpraca koncentruje się na dzieleniu się doświadczeniem samorządowym oraz realizacji projektów w zakresie kultury, sportu, turystyki i ochrony środowiska.

- ❖ Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Drawy z Liderem Wałeckim” – wspiera rozwój obszarów wiejskich, turystyki i przedsiębiorczości;
- ❖ Konwent Współpracy Samorządowej Polska–Ukraina – promuje współpracę transgraniczną, wymianę doświadczeń i realizację wspólnych projektów;
- ❖ Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna (ZROT) – działa na rzecz promocji turystycznej województwa;

Powiat Drawski jest członkiem licznych związków i stowarzyszeń wspierających rozwój lokalny i transgraniczny. Należą do nich m.in.:

- ❖ Związek Powiatów Polskich (ZPP) – integruje powiaty i wspiera rozwój samorządów w różnych obszarach;
- ❖ Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania (SGPEP) – wspiera współpracę transgraniczną i pozyskiwanie funduszy europejskich;
- ❖ Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej – promuje rozwój inwestycji i projektów

społeczno-gospodarczych w centralnej części województwa;

- ❖ Związek Celowy Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego – ułatwia współpracę w zakresie geodezji, kartografii i ewidencji gruntów.

Dzięki tym partnerstwom i członkostwu w organizacjach powiat drawski wzmacnia współpracę lokalną i międzynarodową, rozwija turystykę, inwestycje oraz jakość usług publicznych.

1.3. Sfera przestrzenna

Gospodarka przestrzenna

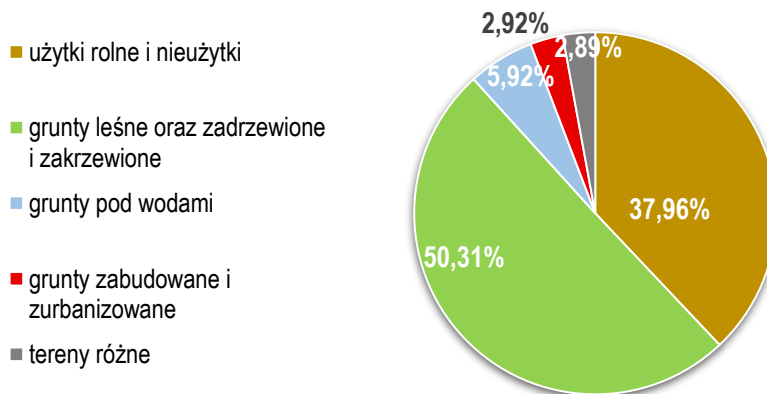
Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) jest kluczowym narzędziem gmin w regulowaniu zagospodarowania i zabudowy terenów oraz zapewnianiu ładu przestrzennego. W 2023 roku najwyższy poziom pokrycia MPZP odnotowano w gminie Drawsko Pomorskie (58,2%), natomiast gminy Czaplinek i Złocieniec osiągnęły ok. 15%, Kalisz Pomorski – 5,3%,

a Wierzchowo nie posiada żadnych obowiązujących planów (0%). Niski stopień pokrycia utrudnia prowadzenie spójnej polityki przestrzennej i może odstraszać inwestorów. Obecnie gminy powiatu są w trakcie opracowywania planów ogólnych, które mają porządkować politykę przestrzenną w szerszym zakresie niż dotychczas.

Struktura przestrzenna i uwarunkowania

Powiat drawski charakteryzuje się dużą różnorodnością przyrodniczą i krajobrazową, z licznymi chronionymi gatunkami oraz obszarami ochrony, takimi jak Natura 2000 i Drawski Park Krajobrazowy. Region oferuje rozbudowaną sieć szlaków turystycznych i atrakcje, m.in. spływ kajakowy rzeką Drawą. Obszary chronione mogą jednak ograniczać rozwój inwestycji. Atutem powiatu są także malownicze jeziora, które mogą stać się podstawą

atrakcyjnej oferty turystycznej i wydłużyć sezon. Rozwój regionu kształtuje układ osadniczy oparty na czterech miastach przy głównych trasach komunikacyjnych. Przestrzeń powiatu obejmuje dominującą strefę ekologiczno-rolniczą oraz strefę zurbanizowaną, a szczególną formą zagospodarowania jest poligon wojskowy.

Wykres 4 Kierunki wykorzystania powierzchni powiatu drawskiego

Źródło: Zestawienie roczne ewidencji gruntów i budynków, stan na 01.01.2025 r.

Mieszkalnictwo

Wielkość zasobu mieszkaniowego w powiecie drawskim systematycznie rośnie – z 1 451 936 m² w 2019 r. do 1 500 189 m² w 2023 r., co oznacza wzrost o 3,32%. Najmniejsza przeciętna powierzchnia użytkowa na mieszkańca w 2023 r. występowała w gminach Wierzchowo i Kalisz Pomorski, nieco wyższe wartości odnotowano w gminach Złocieniec, Drawsko Pomorskie

i Czaplinek, co daje średnią dla powiatu 28,0 m² na osobę. Mieszkańcy powiatu dysponują mniejszą powierzchnią mieszkaniową niż przeciętny mieszkaniec województwa zachodniopomorskiego i Polski, co może wynikać z lokalnych uwarunkowań, takich jak struktura demograficzna, typ zabudowy i dostępność nowych mieszkań.

Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna powiatu drawskiego jest dobrze rozwinięta, choć jej dostępność różni się w zależności od gmin i terenów miejskich oraz wiejskich. Sieć wodociągowa liczy 499,7 km i obsługuje 6 887 przyłączy. Z sieci wodociągowej korzysta 95,2% mieszkańców. Najlepiej rozwiniętą infrastrukturę ma gmina Złocieniec oraz gmina Wierzchowo. Natomiast najniższy poziom dostępu do wodociągu odnotowano w gminie Drawsko Pomorskie. Sieć kanalizacyjna obejmuje 77,5% ludności, przy czym największy zasięg mają Złocieniec i Drawsko Pomorskie, a najsłabszy Kalisz Pomorski.

Sieć ciepła ma 12,5 km i obsługuje 81 kotłowni, jednak większość mieszkańców korzysta z własnych źródeł ciepła. Sieć gazowa liczy 271,951 km, z gazyfikacją średnio na poziomie 60,9%, najwyższą w Złocińcu i Drawsku Pomorskim, a najniższą w Wierzchowie. Sieć energetyczna działa stabilnie, a przeciętne zużycie energii elektrycznej wynosi 641,7 kWh na mieszkańca, co jest około 20% niższe od średniej krajowej.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Infrastruktura transportowa jest kluczowym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarczy i jakość życia mieszkańców. Drogi krajowe DK10 i DK20 pełnią istotną rolę w ruchu tranzytowym, co powoduje duże natężenie ruchu w miastach powiatu drawskiego (Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski, Złocieniec, Czaplinek). Brak obwodnic sprawia, że ruch, w tym ciężarowy, odbywa się przez centra miast, co zwiększa hałas, pogarsza jakość powietrza, zmniejsza bezpieczeństwo oraz przyspiesza degradację dróg. Budowa obwodnic mogłaby poprawić komfort życia, bezpieczeństwo i płynność ruchu.

Powiat drawski posiada 396 km dróg powiatowych, w tym 44 km w granicach miast oraz 18 mostów i 1 wiadukt. Gęstość dróg w przeliczeniu na powierzchnię wynosi 30,9 km/100 km² - mniej niż średnia wojewódzka i krajowa, co

wynika z obecności poligonu, lasów, jezior i terenów chronionych. W przeliczeniu na liczbę mieszkańców powiat ma jednak ponadprzeciętną długość dróg (101,8 km na 10 tys. mieszkańców).

Najważniejsze potrzeby inwestycyjne obejmują:

- ❖ wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrów miast (DK20),
- ❖ budowę tras rowerowych łączących miasta z większymi wsiami,
- ❖ przebudowę przepraw mostowych przez Drawę,
- ❖ remonty i przebudowy wybranych dróg powiatowych w gminach Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski, Wierzchowo i Złocieniec.

Komunikacja publiczna

Organizatorami publicznego transportu zbiorowego na obszarze Powiatu są:

- ❖ Powiat Drawski,
- ❖ Gmina Czaplinek,
- ❖ Gmina Drawsko Pomorskie,

- ❖ Gmina Kalisz Pomorski,
- ❖ Gmina Wierzchowo,
- ❖ Gmina Złocieniec.

Jednym z podstawowych zadań własnych powiatu w zakresie publicznego transportu zbiorowego jest

zapewnienie mieszkańcom dogodnych połączeń o zasięgu ponadgminnym przede wszystkim między Drawskiem Pomorskim – miastem powiatowym, a siedzibami gmin wchodzących w jego skład oraz innymi ważnymi instytucjami użyteczności publicznej.

Powiat drawski realizuje zadanie Publicznego Transportu Zbiorowego w ramach podpisanej umowy z PKS Złocieniec Sp. z o.o.

Powiat Drawski podejmuje szereg działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie ruchu samochodowego oraz zmniejszenie emisji spalin. Wprowadzenie promocji biletów jednorazowych i miesięcznych dla uczniów oraz mieszkańców powiatu przyczyniło się do wzrostu liczby pasażerów komunikacji publicznej, co przełożyło się na zmniejszenie natężenia ruchu samochodowego

i poprawę jakości powietrza. W odpowiedzi na ustawę o Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych powiat uruchomił 15 lokalnych linii autobusowych, finansowanych częściowo ze środków publicznych, a w 2025 roku otrzymał dopłatę w wysokości 2 260 333,20 zł. W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności realizowany jest projekt zakupu 9 autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania, co pozwoli na obsługę wszystkich linii komunikacji powiatowej i międzypowiatowej. Podejmowane działania wskazują, że rozwój transportu publicznego przyczynia się do zrównoważonego rozwoju powiatu, poprawy jakości życia mieszkańców oraz ochrony środowiska, a kontynuacja inwestycji w ekologiczny tabor i nowe linie komunikacyjne powinna pozostać priorytetem w planowaniu lokalnej polityki transportowej.

Kolej

Na terenie powiatu drawskiego znajdują się dwie czynne linie kolejowe, na których operatorami są PolRegio, PKP Intercity oraz PKP CARGO:

- ❖ **nr 210** łącząca Runowo Pomorskie z Chojnicami. Jest to linia niezelektryfikowana, dwutorowa zapewniająca przewozy pasażerskie i towarowe. Pociągi zatrzymują się na poniższych stacjach:

	Jankowo Pomorskie
	Drawsko Pomorskie
	Suliszewo Drawskie
	Rzęśnica
	Złocieniec
	Bobrowo Pomorskie
	Żeliszewo Pomorskie
	Czaplinek
	Czarne Małe

- ❖ **nr 403** relacji Piła Północ – Stargard. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana. Pociągi zatrzymują się na poniższych stacjach:

	Biały Zdrój
	Kalisz Pomorski
	Cybowo
	Prostynia

Na terenie powiatu zlokalizowana jest ponadto obecnie nieczynna dla ruchu pasażerskiego linia kolejowa nr 410 relacji Grotniki Drawskie – Choszczno.

1.4. Sfera klimatyczno-środowiskowa

Klimat i uwarunkowania naturalne

Powiat drawski leży w pomorskim regionie klimatycznym, pod wpływem Morza Bałtyckiego. Średnia roczna temperatura wynosi 7,5–8°C, średnie opady 600–700 mm, a okres wegetacyjny trwa 210–220 dni. Dominują wiatry z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego.

Teren powiatu obfituje w jeziora (m.in. Drawsko, Siecino, Lubie) oraz rzeki, w tym największą – Drawę, która, płynąc malowniczymi wąwozami, sprzyja turystyce i jest popularnym szlakiem kajakowym.

Gleby powiatu są zróżnicowane, w tym bielicowe, brunatne, torfowe, murszowe i glejowe, często rozwijające się w warunkach podwyższonej wilgotności. Występują gleby wszystkich klas bonitacyjnych, jednak klasy I i II są rzadkie, przeważają gleby średnie i słabe (III–V), a gleby klasy VI są najmniej urodzajne i nadają się głównie pod zalesienie. Tak zróżnicowana jakość gleb wpływa na sposób zagospodarowania i możliwości rozwoju rolnictwa w powiecie.

Ochrona przyrody i obszary chronione

Powiat drawski wyróżnia się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi, które kształtują unikalny krajobraz i stanowią podstawę rozwoju rolnictwa, turystyki, rekreacji, leśnictwa oraz przemysłu wydobywczego. Zasoby te przyciągają turystów i wspierają rozwój gospodarki opartej na środowisku, jednocześnie ograniczając możliwość realizacji niektórych inwestycji przemysłowych ze względu na przepisy ochrony przyrody.

Na terenie powiatu występuje sześć form ochrony przyrody – m.in. obszary Natura 2000, rezerваты, parki krajobrazowe, użytki ekologiczne i pomniki przyrody – które zajmują ponad 47% jego powierzchni. Najważniejsze obszary chronione to Drawski Park Krajobrazowy, Pojezierze Drawskie oraz liczne rezerваты i ostożowe obszary Natura 2000, które chronią rzadkie gatunki roślin i zwierząt oraz cenne siedliska przyrodnicze, w tym jeziora lobeliowe, torfowiska, lasy liściaste i doliny rzeczne.

Powiat drawski opracował „Program Ochrony Środowiska na lata 2021–2024 z perspektywą do 2028 r.”, który wyznacza cele i zadania w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami, poprawy jakości powietrza,

gospodarki odpadami i wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz ochrony przed klęskami żywiołowymi. Program obejmuje także działania w zakresie ochrony akustycznej, w tym ograniczenie hałasu drogowego i kolejowego w centrach miast oraz przy głównych trasach komunikacyjnych. Planowana budowa obwodnicy Kalisza Pomorskiego w ramach drogi ekspresowej S10 ma zmniejszyć uciążliwości akustyczne i poprawić komfort życia mieszkańców. W 2029 r. planowane jest również oddanie do użytku obwodnicy Złocieńca. Nowa trasa ma ominąć miasto od południa. Inwestycja ma kluczowe znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Obecnie droga krajowa nr 20 przecina centrum Złocieńca, generując hałas, utrudnienia komunikacyjne i zagrożenia dla pieszych. Obwodnica pozwoli wyprowadzić ruch tranzytowy, w tym ciężki transport, poza miasto, ograniczając jego negatywny wpływ na środowisko i infrastrukturę miejską.

Zagrożenie powodzią i suszą

W Polsce przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzone jest na podstawie Planu przeciwdziałania skutkom suszy z 2021 r., który dzieli kraj na obszary dorzeczy.

Powiat drawski należy do dorzecza Odry. Plan obejmuje analizę możliwości zwiększenia zasobów wodnych, propozycje inwestycji wodnych, zmiany

w sposobie korzystania z wód i retencji oraz katalog działań przeciwdziałających suszy.

Ocena zagrożenia suszą, wynikająca z połączenia suszy rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej, wskazuje, że aż 71,45% powierzchni dorzecza Odry jest objęte silnym lub ekstremalnym zagrożeniem suszą. Dane tabelaryczne potwierdzają dominację terenów silnie zagrożonych (64,71%). W powiecie drawskim najwyższe zagrożenie suszą występuje zwłaszcza w rejonie Drawska Pomorskiego i gminy Złocieniec.

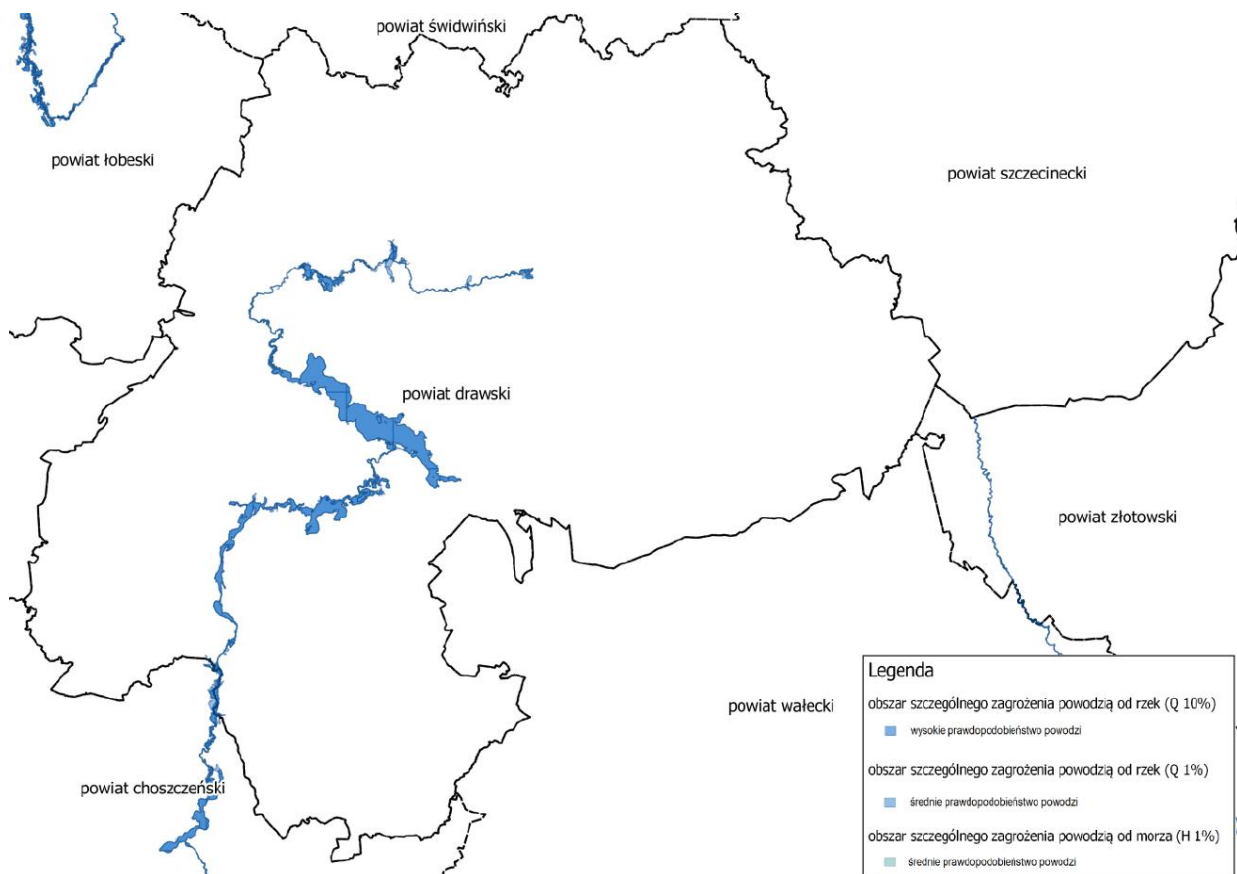
Skala ryzyka wskazuje na pilną potrzebę wdrażania działań ograniczających skutki suszy. Susza wynika z niedoborów wody spowodowanych zmianami klimatycznymi oraz działalnością człowieka, w tym ograniczaniem retencji. W powiecie drawskim działania powinny koncentrować się na zwiększaniu retencji – m.in. przywracaniu mokradeł, zalesianiu, ochronie terenów zielonych, modernizacji infrastruktury wodnej oraz wykorzystaniu wód opadowych. Ważna jest także edukacja mieszkańców i współpraca instytucjonalna.

Status obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem obszarami

szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne określone w ustawie Prawo wodne są:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Z danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, podanych do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r. wynika, że na terenie powiatu drawskiego znajdują się obszary, o których mowa w art. 169 ust. 2 Prawa wodnego, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Rysunek 2 Obszary z prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

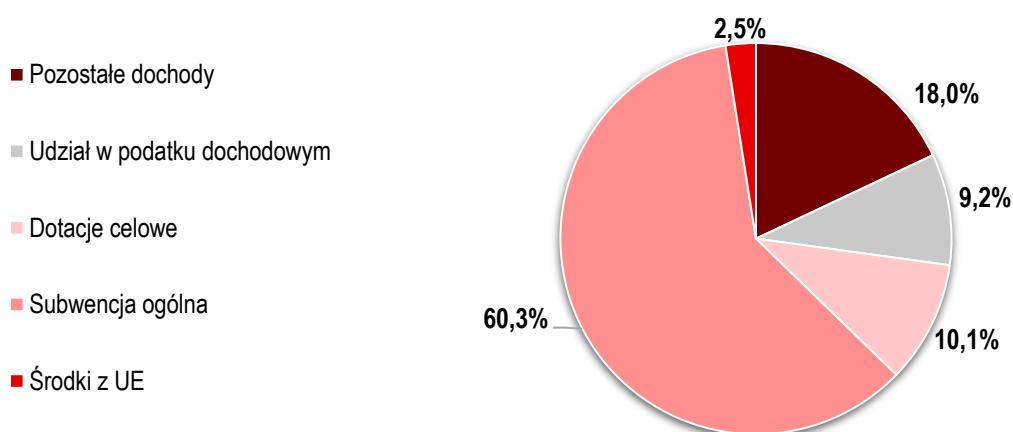
1.5. Finanse powiatu drawskiego

Dochody budżetu powiatu drawskiego w latach 2020–2024 rosły nieprzerwanie, osiągając łączny wzrost o 51,55%. Od 2019 r. powiat utrzymuje się w czołówce najbogatszych samorządów w Polsce pod względem dochodów per capita, zajmując 5. miejsce w 2023 r. i 4. miejsce w 2024 r. Największy udział w strukturze dochodów ma subwencja ogólna, która w 2024 r. stanowiła 60,3% wszystkich wpływów. W porównaniu do 2022 r. wzrosły dochody majątkowe, przy jednoczesnym spadku udziału dochodów bieżących.

We wszystkich gminach powiatu, poza Wierchowem, zanotowano wzrost dochodów na mieszkańca w latach 2020–2024. Największy wzrost wystąpił w gminie Kalisz Pomorski (35,83%), najmniejszy w Czaplinku (21,77%)

i Wierchowem (19,12%). W powiatach grupy porównawczej dochody per capita również rosły, średnio o ponad 67%, co wskazuje na poprawę sytuacji finansowej regionu. Wyniki lepsze niż powiat drawski osiągnęły powiaty świeżyński i łobeski, natomiast najniższe dochody odnotowano w powiecie bielskim.

Zadłużenie powiatu drawskiego systematycznie zwiększało się od 2020 do 2024 r., rosnąc z 26,8 mln zł do 39,5 mln zł. Pomimo wzrostu nominalnego poziomu zadłużenia, jego relacja do dochodów pozostawała stabilna i oscylowała wokół 24%, co wskazuje na zachowanie równowagi finansowej przy rosnących potrzebach inwestycyjnych.

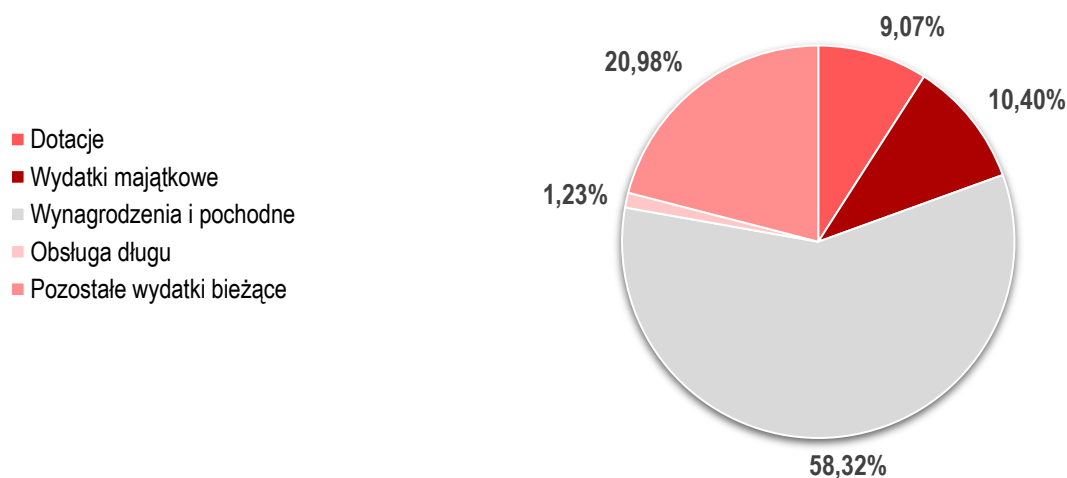

Wykres 5 Główne źródła dochodów Powiatu Drawskiego w 2024 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Powiatu Drawskiego za rok 2024.

W 2024 r., równoległe ze wzrostem dochodów, odnotowano również znaczący wzrost wydatków powiatu drawskiego. W porównaniu z 2020 r. wydatki zwiększyły się o 58,01%. Największą część budżetu stanowiły wynagrodzenia i ich pochodne, które pochłonęły 58,32% wszystkich nakładów.

W latach 2020–2024 we wszystkich gminach powiatu wzrosły wydatki per capita. Najwyższy przyrost zanotowano w gminie Drawsko Pomorskie (42,04%), a najniższy w gminie Wierzchowo (14,96%).

Wykres 6 Główne działy wydatkowe w Powiecie Drawskim w roku 2024.

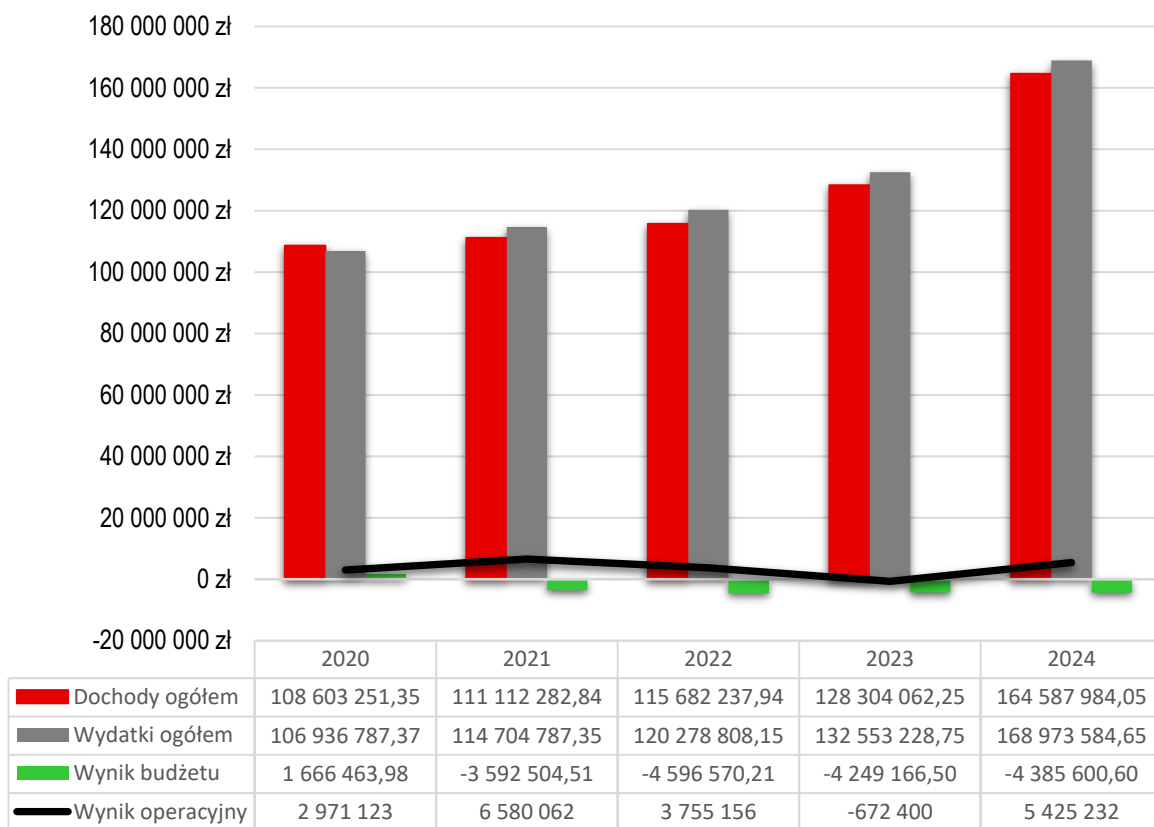
Źródło: opracowanie własne na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie.

Od 2021 roku w Powiecie Drawskim notuje się ujemny wynik budżetu powiatu. Wartość nadwyżki operacyjnej waha się pomiędzy latami. Nadwyżka operacyjna występuje wówczas, gdy dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących. Jest ona wyznacznikiem kondycji finansowej powiatu. Wskaźnik ten informuje o tym, co

zostaje po pokryciu najważniejszych i obligatoryjnych wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem powiatu. Im wyższa jest nadwyżka operacyjna, tym większe są możliwości realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych lub dokonanie spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Strategia Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026–2030

Wykres 7 Wykonanie budżetu powiatu drawskiego w latach 2020–2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Raportów o stanie poszczególnych powiatów.

2. MISJA I WIZJA

Planując działania strategiczne ważne jest, by na początku prac odpowiedzieć na podstawowe pytania: Do czego dążymy? Co chcemy osiągnąć? Wizja i misja powiatu są podstawą określenia konkretnych celów i kierunków działań.

Wizja powiatu jest sprecyzowanym obrazem przyszłości, wyrazem aspiracji społeczeństwa i władz powiatu oraz ich wyobrażeń dotyczących przyszłości, jest opisem powiatu w dalekiej przyszłości przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Wizja ma za zadanie inspirować oraz motywować do działania i podejmowania kolejnych wyzwań.

POWIAT DRAWSKI – PRZESTRZEŃ, GDZIE ROZWÓJ IDZIE W PARZE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA I LOKALNYMI TRADYCJAMI. TU PRZYRODA, KULTURA I GOSPODARKA TWORZĄ IDEALNE WARUNKI DO ŻYCIA, TURYSTYKI I INWESTYCJI

Osiągnięciu przedstawionego w wizji pożądanego stanu docelowego ma służyć misja, która ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju powiatu. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom powiatu i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co

jest naszym priorytetem, czyli kierunek i sposób działania na najbliższe lata. W misji ujęte są wartości ważne dla powiatu, które mają za zadanie ujednolicić sposoby działania władz samorządowych w sprawach istotnych dla społeczności lokalnej.

POWIAT DRAWSKI WSPIERA HARMONIJNY ROZWÓJ, ŁĄCZĄC OCHRONĘ PRZYRODY, NOWOCZESNĄ GOSPODARKĘ I AKTYWNE ŻYCIE SPOŁECZNE. DBAMY O EDUKACJĘ, USŁUGI PUBLICZNE I KULTURĘ, TWORZĄC PRZESTRZEŃ PRZYJAZNĄ DO ŻYCIA, PRACY I WYPOCZYNKU.

3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

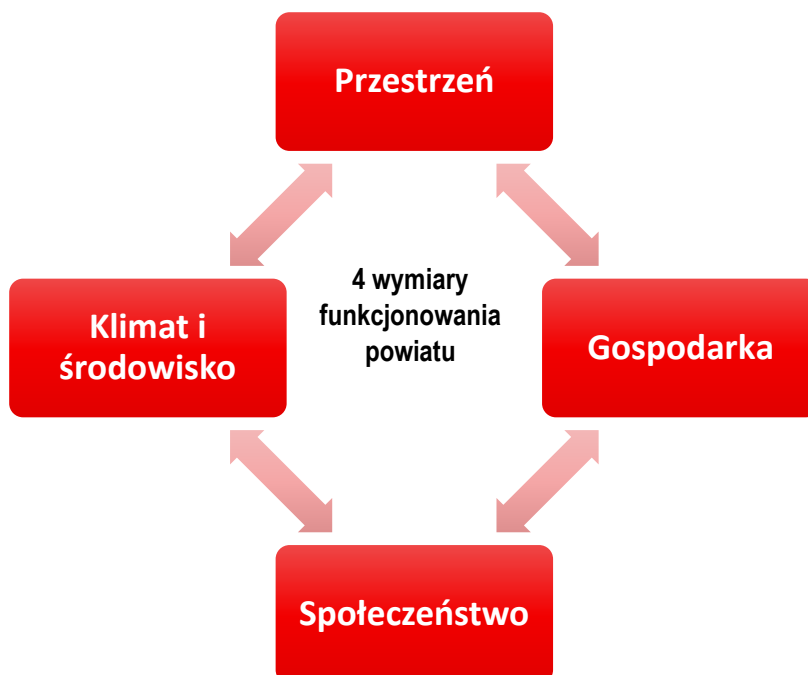
**ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W SFERZE
SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ,
PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ**

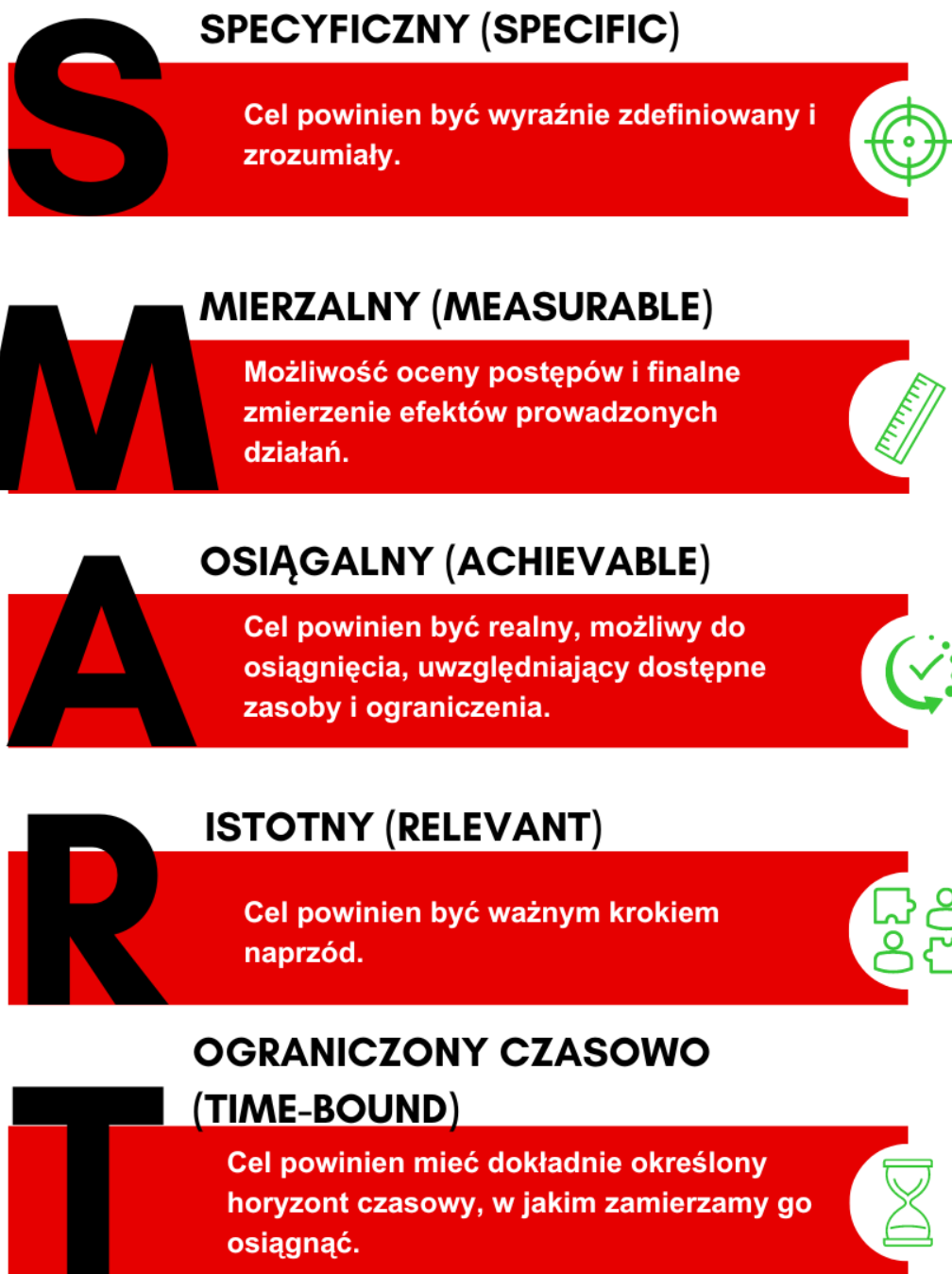
Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu powiatu drawskiego, jego aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono cztery główne cele strategiczne, których realizacja doprowadzić ma do osiągnięcia stanu docelowego przedstawionego w wizji powiatu.

W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej nazywane także celami operacyjnymi), które zawierają kierunki działań w jakich powiat powinien się rozwijać. Wyznaczone dla powiatu drawskiego cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej, społecznej i klimatyczno-środowiskowej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają.

Każdy cel strategiczny w określonym stopniu wpisuje się w każdy z czterech powyższych wymiarów. Poszczególne cele strategiczne osiągniemy realizując odpowiednie inicjatywy strategiczne, które zawierają zestawy konkretnych działań do wykonania.

Wszystkie cele zostały wyznaczone w zgodzie z koncepcją SMART, określającą cechy poprawnie zdefiniowanych celów.

Rysunek 3 Koncepcja SMART opracowania celów

Źródło: opracowani własne

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju powiatu drawskiego. Do każdego z celów operacyjnych

przyporządkowano również kierunki działań, które wpłyną na możliwość osiągnięcia określonych celów, rezultaty działań, a także zaproponowano wskaźniki, których analiza pozwoli na monitorowanie stopnia spełnienia zaplanowanych założeń.

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY I

1. Wzmocnienie pozycji powiatu drawskiego jako ośrodka rozwoju gospodarczego w oparciu o jego kluczowe zasoby.

CELE OPERACYJNE

- 1.1 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i konkurencyjności gospodarczej powiatu.
- 1.2 Rozwój kapitału ludzkiego i dostosowanie rynku pracy do potrzeb gospodarki.
- 1.3 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, turystyki i wykorzystanie potencjału współpracy regionalnej i międzynarodowej.

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY II

2. Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, edukacji, zdrowia, kultury i bezpieczeństwa.

CELE OPERACYJNE

- 2.1 Wzbogacenie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej powiatu oraz promowanie aktywnego stylu życia mieszkańców.
- 2.2 Zapewnienie wysokiej jakości opieki medycznej, rozwój usług pomocy społecznej oraz działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu.
- 2.3 Podniesienie atrakcyjności i jakości oferty edukacyjnej oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez skuteczne działania prewencyjne.

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY III

3. Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu.

CELE OPERACYJNE

- 3.1 Poprawa dostępności transportowej i modernizacja dróg.
- 3.2 Zwiększenie efektywności zagospodarowania przestrzennego.
- 3.3 Unowocześnienie infrastruktury technicznej

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

CEL STRATEGICZNY IV

4. Wzmacnianie odporności klimatycznej regionu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze.

CELE OPERACYJNE

- 4.1 Zachowanie różnorodności biologicznej oraz zwiększanie udziału terenów zielonych.
- 4.2 Poprawa jakości powietrza, wód i gleb poprzez ograniczenie źródeł zanieczyszczeń oraz skuteczniejsze monitorowanie środowiska.
- 4.3 Kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców i podmiotów lokalnych.

WYMIAR GOSPODARCZY

Wzmocnienie pozycji powiatu drawskiego jako ośrodka rozwoju gospodarczego w oparciu o jego kluczowe zasoby

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1.1 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i konkurencyjności gospodarczej powiatu.	1.1.1 Wyznaczanie i przygotowanie terenów pod inwestycje we współpracy z gminami. 1.1.2 Skuteczne rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia dla przedsiębiorców, szkoleniach i doradztwie. 1.1.3 Wzmacnianie potencjału niezależnych organizacji działających na rzecz rozwoju gospodarczego. 1.1.4 Wspieranie przedsiębiorczości opartej na lokalnych markach i produktach. 1.1.5 Tworzenie i promocja wspólnej oferty inwestycyjnej oraz wzmocnienie komunikacji z lokalnymi społecznościami w sprawie korzyści z inwestycji. 1.1.6 Organizacja wydarzeń networkingowych, targów branżowych i konferencji dla przedsiębiorców.
1.2 Rozwój kapitału ludzkiego i dostosowanie rynku pracy do potrzeb gospodarki.	1.2.1 Intensyfikacja współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i samorządami w zakresie aktywizacji zawodowej. 1.2.2 Rozwój współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami i partnerami zagranicznymi. 1.2.3 Organizacja kampanii informacyjnych o możliwościach kształcenia i wsparcia zawodowego. 1.2.4 Poprawa infrastruktury szkolnictwa zawodowego. 1.2.5 Wprowadzenie doradztwa zawodowego. 1.2.6 Monitorowanie potrzeb rynku pracy i regularna aktualizacja programów edukacyjnych pod kątem lokalnych branż i sektorów gospodarki.
1.3 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, turystyki i wykorzystanie potencjału współpracy regionalnej i międzynarodowej.	1.3.1 Aktywna, wielokanałowa promocja walorów (przyrodniczych, turystycznych, lokalnych) skierowana do inwestorów, turystów i mieszkańców poprzez cykliczne kampanie, targi i wydarzenia skierowane do inwestorów, turystów i potencjalnych mieszkańców. 1.3.2 Rozwój narzędzi cyfrowych (przewodnik, aplikacja, mapy) wspierających turystykę aktywną i rekreację. 1.3.3 Promocja rolnictwa ekologicznego, certyfikowanych produktów lokalnych oraz wspieranie rozwoju gospodarczego wsi poprzez programy pozarolnicze. 1.3.4 Rozwój współpracy regionalnej i międzynarodowej, w tym z partnerami zagranicznymi i samorządami w UE, w zakresie turystyki, gospodarki i rozwoju obszarów wiejskich. 1.3.5 Integracja turystyki z promocją dziedzictwa kulturowego i produktów lokalnych, w celu tworzenia spójnej oferty turystyczno-gospodarczej powiatu.

WYMIAR SPOŁECZNY**Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, edukacji, zdrowia, kultury i bezpieczeństwa**

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
2.1 Wzbogacenie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej powiatu oraz promowanie aktywnego stylu życia mieszkańców.	2.1.1 Współpraca z gminami i instytucjami kultury w zakresie tworzenia wspólnych programów wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych o zasięgu powiatowym. 2.1.2. Wsparcie działalności stowarzyszeń, klubów sportowych i grup nieformalnych poprzez dotacje, konkursy ofert i udostępnianie infrastruktury. 2.1.3 Organizacja i współorganizacja wydarzeń integrujących społeczność (festiwale, przeglądy artystyczne, imprezy rodzinne, wydarzenia sportowe). 2.1.4 Prowadzenie lub współorganizacja programów aktywizujących różne grupy społeczne (seniorów, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami). 2.1.5 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami edukacyjnymi przy działaniach zwiększających uczestnictwo mieszkańców w kulturze i sporcie. 2.1.6 Stworzenie platformy lub harmonogramu współpracy między gminami oraz powiatem w celu skoordynowania działań kulturalnych, sportowych i kalendarza wydarzeń.
2.2 Zapewnienie wysokiej jakości opieki medycznej, rozwój usług pomocy społecznej oraz działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu.	2.2.1 Wsparcie inicjatyw adresowanych do osób starszych, samotnych i niesamodzielnych (programy senioralne, wolontariat). 2.2.2 Organizacja staży zawodowych i kursów kwalifikacyjnych dla uczniów i nauczycieli. 2.2.3 Prowadzenie i modernizacja szpitala powiatowego oraz innych jednostek ochrony zdrowia podległych powiatowi (oddziały specjalistyczne, diagnostyka, infrastruktura). 2.2.4 Rozwój usług opiekuńczych nad osobami starszymi oraz opieki wytnieniowej nad osobami zależnymi. 2.2.5 Organizacja oraz wspieranie małych wydarzeń integrujących lokalną społeczność oraz będących formą spędzania wolnego czasu, w tym działań mających na celu dialog międzypokoleniowy i międzykulturowy (np. festyny, seanse plenerowe itp.). 2.2.6 Realizacja inwestycji poprawiających dostępność usług zdrowotnych (likwidacja barier architektonicznych, modernizacja pracowni diagnostycznych, rozwój e-usług). 2.2.7 Tworzenie i utrzymywanie powiatowych poradni specjalistycznych (np. uzależnień, poradni zdrowia psychicznego). 2.2.8 Prowadzenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i rozwój dostępnych form wsparcia (asystentura, piecza zastępcza, ośrodki wsparcia). 2.2.9 Koordynacja działań międzyinstytucjonalnych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych i osób w kryzysie.
2.3 Podniesienie atrakcyjności i jakości oferty edukacyjnej oraz zwiększenie bezpieczeństwa	2.3.1 Modernizacja i doposażenie szkół zawodowych i ponadpodstawowych (pracownie, warsztaty, obiekty sportowe). 2.3.2 Podnoszenie kompetencji nauczycieli, w szczególności tych uczących zawodów zgodnych z rozwojem regionu.

**mieszkańców poprzez
skuteczne działania
prewencyjne.**

2.3.3 Współpraca z instytucjami publicznymi i NGO w zakresie prewencji zagrożeń społecznych.

2.3.4 Tworzenie nowych kierunków kształcenia dostosowanych do zmian gospodarczych.

2.3.5 Współpraca z uczelniami wyższymi oraz instytucjami otoczenia biznesu w rozwoju oferty edukacyjnej.

2.3.6 Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy poprzez współpracę z przedsiębiorcami i organizacjami branżowymi.

2.3.7 Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach powiatowych.

2.3.8 Wspieranie policji, Państwowej Straży Pożarnej i jednostek OSP w zakresie wyposażenia, szkoleń, doposażenia oraz wspólnych działań prewencyjnych (w ramach kompetencji powiatu).

2.3.9 Prowadzenie edukacji i kampanii informacyjnych dot. bezpieczeństwa (ruch drogowy, cyberbezpieczeństwo, zagrożenia społeczne, zachowania w sytuacjach kryzysowych).

2.3.10 Wspieranie inicjatyw poprawiających bezpieczeństwo na drogach powiatowych (infrastruktura, oznakowanie, oświetlenie).

2.3.11 Przygotowanie i aktualizacja planów zarządzania kryzysowego oraz organizacja szkoleń i ćwiczeń dla służb i instytucji.

WYMIAR PRZESTRZENNY

Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
3.1 Poprawa dostępności transportowej i modernizacja dróg.	3.1.1 Modernizacja dróg powiatowych, obiektów mostowych i przepustów wraz z poprawą infrastruktury okołodrogowej (oświetlenie, przejścia, skrzyżowania, oznakowanie). 3.1.2 Rozwój alternatywnych form mobilności: ścieżki rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe we współpracy z gminami. 3.1.3 Wspieranie i modernizacja transportu zbiorowego, w tym taboru autobusowego. 3.1.4 Wspieranie rewitalizacji i modernizacji linii kolejowych oraz ich dostosowanie do nowoczesnego taboru. 3.1.5 Współpraca z gminami i województwem przy budowie spójnego układu drogowego (w tym obwodnic).
3.2 Zwiększenie efektywności zagospodarowania przestrzennego.	3.2.1 Wspieranie spójnego planowania przestrzennego z gminami, w tym uzgodnienia dotyczące nowych inwestycji. 3.2.2 Rewitalizacja przestrzeni publicznych oraz obiektów i obszarów o wartości historycznej i kulturowej. 3.2.2 Rozwój i utrzymanie terenów zielonych oraz przestrzeni rekreacyjnych. 3.2.4 Likwidacja barier architektonicznych poprzez cykliczną inwentaryzację miejsc trudnodostępnych i wprowadzanie usprawnień. 3.2.5 Podnoszenie jakości estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni w obszarach zurbanizowanych i wiejskich
3.3 Unowocześnienie infrastruktury technicznej, w tym energetycznej i teleinformatycznej.	3.3.1 Usprawnienie i rozwój systemu gospodarki odpadami w skali powiatu. 3.3.2 Termomodernizacja budynków publicznych. 3.3.4 Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej i zwiększenie dostępu do usług cyfrowych (e-usług). 3.3.5 Wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego, szczególnie na terenach wiejskich, wraz z rozwojem instalacji OZE. 3.3.6 Wspieranie gmin w działaniach dotyczących infrastruktury wodno-kanalizacyjnej poprzez koordynację, planowanie i współpracę.

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

Wzmacnianie odporności klimatycznej regionu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
4.1 Zachowanie różnorodności biologicznej oraz zwiększanie udziału terenów zielonych.	4.1.1 Wspieranie inicjatywy edukacyjnej, doradztwo lub współpraca przy lokalnych programach zalesiania. 4.1.2 Uczestniczenie w koordynowaniu działań, opiniowaniu projektów ochrony przyrody oraz wspieranie inwestycji przyjaznych środowisku. 4.1.3 Prowadzenie działań doradczych, organizacja szkoleń, promocja dobrych praktyk rolniczych oraz współpraca z lokalnymi organizacjami rolniczymi. 4.1.4 Wspieranie i koordynowanie działań związanych z organizacją ruchu turystycznego na obszarach chronionych, w tym rozwój infrastruktury edukacyjno-informacyjnej oraz promowanie turystyki przyjaznej przyrodzie.
4.2 Poprawa jakości powietrza, wód i gleb poprzez ograniczenie źródeł zanieczyszczeń oraz skuteczniejsze monitorowanie środowiska.	4.2.1 Wspieranie i promocja programów antysmogowych oraz działań ograniczających emisję komunikacyjną, w tym kampanie edukacyjne dla mieszkańców. 4.2.2 Wsparcie i koordynacja lokalnych projektów retencji małej, odtwarzania mokradeł i przywracania naturalnych poziomów wód, w tym pomoc w pozyskiwaniu funduszy i monitoring działań. 4.2.3 Wspieranie działań związanych z likwidacją nielegalnych wysypisk odpadów oraz ograniczenie zanieczyszczeń z gospodarstw rolnych i domowych poprzez kontrolę, doradztwo i edukację ekologiczną.
4.3 Kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców i podmiotów lokalnych.	4.3.1 Realizacja programów edukacji ekologicznej w szkołach i na poziomie lokalnym. 4.3.2 Prowadzenie kampanii społecznych dotyczących ochrony zasobów wodnych, powietrza i klimatu. 4.3.3 Współpraca z gminami, służbami i instytucjami w zakresie kontroli zanieczyszczeń i ochrony środowiska. 4.3.4 Wsparcie lokalnych inicjatyw prośrodowiskowych, organizacji pozarządowych i projektów obywatelskich. 4.3.5 Budowanie świadomości zagrożeń klimatycznych oraz promowanie działań adaptacyjnych (np. nasadzenia, retencja wód, ochrona zieleni).

4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026-2030 prowadzić powinna do osiągnięcia rezultatów, które wynikają z przyjętych celów strategicznych oraz kierunków działań.

Proces weryfikacji realizacji zaplanowanych rezultatów został opisany w rozdziale System realizacji strategii w częściach dotyczących monitoringu oraz ewaluacji.

Poniżej zaprezentowano listę najważniejszych rezultatów dla każdego z celów wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia.

Tabela 2 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwany kierunek zmian
SFERA GOSPODARCZA Cel strategiczny 1 Wzmocnienie pozycji powiatu drawskiego jako ośrodka rozwoju gospodarczego w oparciu o jego kluczowe zasoby.	Wzrost lokalnej gospodarki	Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON (2024 r.)	399	↑
	Rozwój turystyki	Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych (rok poprzedni = 100)	100	↑
	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego powiatu	Dochody ogółem powiatu (2024 r.)	164 548 529,79 zł	↑
	Poprawa efektywności instrumentów rynku pracy	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (2024 r.)	6,3%	↓
SFERA SPOŁECZNA Cel strategiczny 2 Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, edukacji, zdrowia, kultury i bezpieczeństwa.	Lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy, powiązanie edukacji z potrzebami lokalnej gospodarki.	Liczba umów patronackich (2024 r.)	0	↑
	Poprawa sytuacji demograficznej	Saldo migracji ogółem (2024 r.)	-161	↑
	Poprawa warunków życia osób starszych i obciążenie rodzin, wzrost integracji społecznej.	Liczba miejsc w ramach opieki wytchnieniowej nad osobami zależnymi (2024 r.)	67	↑
	Poprawa bezpieczeństwa w powiecie	Kwota wsparcia Komendy Powiatowej Policji oraz Straży Pożarnej (2024 r.)	83 000 zł	↑

SFERA PRZESTRZENNA Cel strategiczny 3 Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu	Rozwój i popularyzacja komunikacji zbiorowej	Liczba przewiezionych pasażerów w ramach komunikacji publicznej, której organizatorem jest Powiat Drawski (2024 r.)	661 628 pasażerów	
	Poprawa jakości istniejących dróg oraz dostępności komunikacyjnej powiatu	Liczba przeprowadzonych inwestycji drogowych (2024 r.)	5	
	Poprawa stanu technicznego i walorów estetycznych zabytków, ożywienie przestrzeni publicznej	Przyznane dotacje na ochronę i opiekę nad zabytkami (2024 r.)	10	
	Obniżenie kosztów eksploatacji i redukcja emisji CO ₂	Liczba zmodernizowanych budynków powiatowych (2024 r.)	0	
SFERA KLIMATYCZNO – ŚRODOWISKOWA Cel strategiczny 4 Wzmacnianie odporności klimatycznej regionu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze	Zmniejszenie emisji komunikacyjnej i punktowych źródeł zanieczyszczeń dzięki inicjatywom edukacyjnym i wdrażanym działaniom modernizacyjnym.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych (2024 r.)	91,1%	
	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych w zakresie środowiskowym (2024 r.)	1	

5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

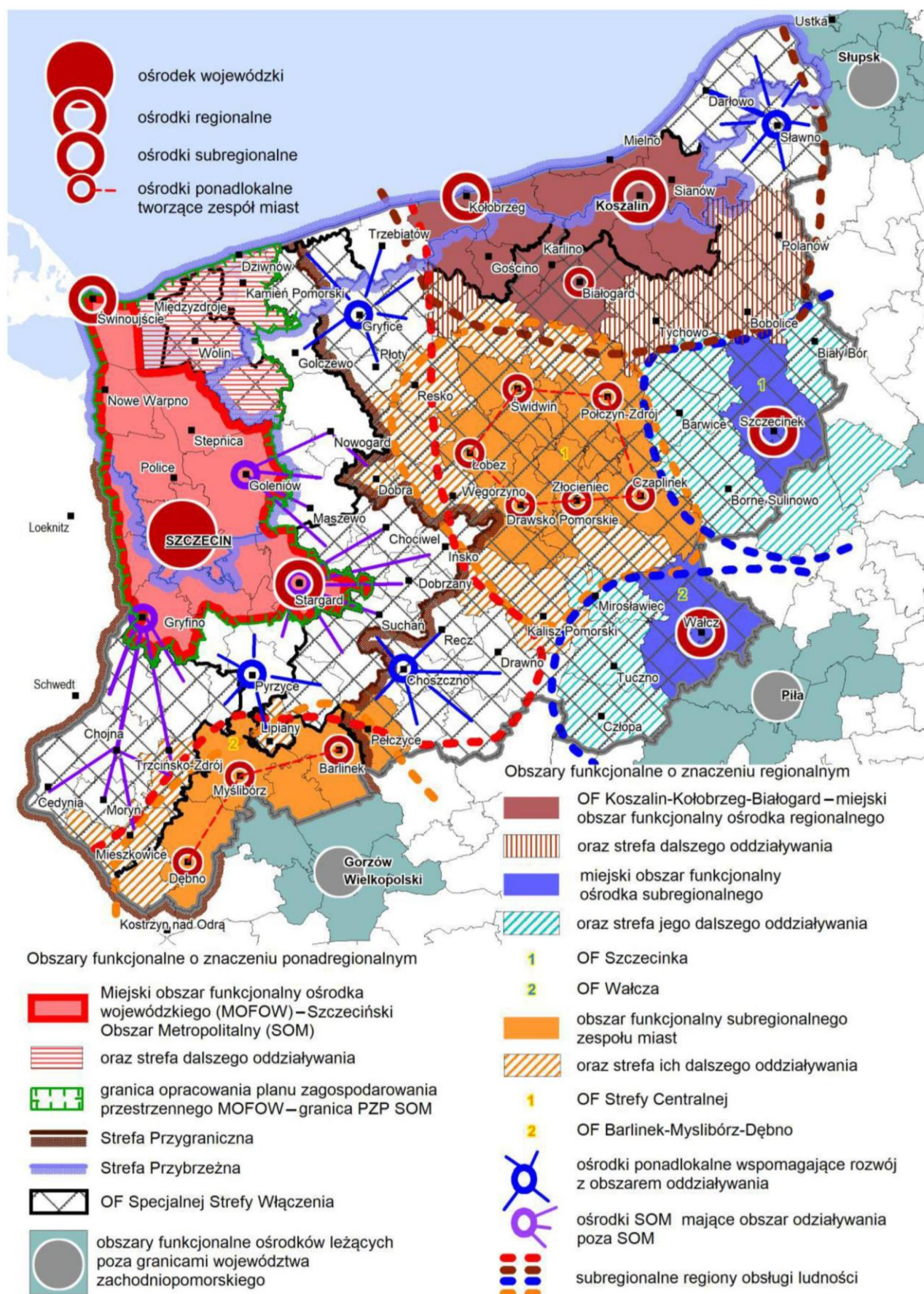

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 zostały powołane obszary strategicznej interwencji na bazie obszarów funkcjonalnych wskazanych w Planie Zagospodarowania Województwa Zachodniopomorskiego.

Polityka terytorialna w stosunku do obszarów strategicznej interwencji województwa zachodniopomorskiego adresowana jest do następujących podstawowych poziomów obszarów funkcjonalnych:

- ❖ Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym, do których zaliczono:
 - Szczeciński Obszar Metropolitalny jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego, w skład którego wchodzi Gmina Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny Strefy Przybrzeżnej jako obszar szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej,
 - Obszar Funkcjonalny Strefy Przygranicznej jako obszar wymagający restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów właściwych polityce regionalnej,
- Obszar Funkcjonalny Specjalnej Strefy Włączenia jako obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych, kumulacji negatywnych zjawisk o charakterze społeczno-gospodarczym oraz konfliktów przestrzennych związanych ze sposobem wykorzystania ich potencjału przyrodniczego i kulturowego.
- ❖ Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym, do których przypisano:
 - Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny (KKB OF) jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny Szczecinka i Wałcza jako miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych wraz ze strefą dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej wraz ze strefą dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast: Barlinek-Myślibórz-Dębno wraz ze strefą dalszego oddziaływania.

Rysunek 4 Obszary funkcjonalne w województwie zachodniopomorskim
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

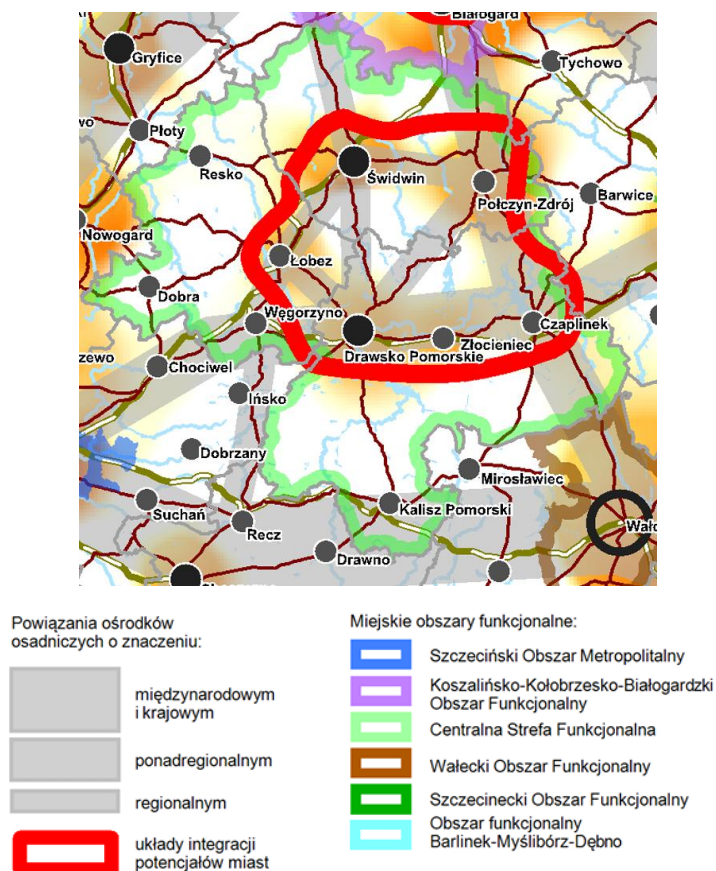
Gminy powiatu drawskiego zostały przydzielone do regionalnego obszaru funkcjonalnego strategicznej interwencji - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej.

Strefa centralna charakteryzuje się słabą dostępnością do większych miast, kapitału, rynków pracy i usług, które te miasta posiadają. W konsekwencji w strefie centralnej występują problemy rozwojowe: bezrobocie, depopulacja, niska aktywność gospodarcza.

Miasta Strefy Centralnej posiadają wzajemnie uzupełniające się wyposażenie w usługi (usługi zdrowia, edukacji, kultury, handlu), dzięki czemu łączna oferta jest znacząca, co przy niewielkich odległościach miast od siebie, daje lepszą dostępność do usług i pozwala wykorzystać potencjał obszaru. Utrzymanie pełnej oferty usług przez każde miasto osobno nie byłoby możliwe i racjonalne ekonomicznie. Ponadto obszar ten charakteryzuje się brakiem jednego ośrodka dominującego, ale ze znaczącym potencjałem ludnościowym liczącym niemal 140 tys. mieszkańców. Do

pozostałych najważniejszych cech Obszaru Funkcjonalnego subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej wraz ze strefą dalszego oddziaływania należą:

- ❖ słaba dostępność do głównych miast województwa: Szczecina i Koszalina,
- ❖ niekorzystne zjawiska demograficzne, depopulacja,
- ❖ brak większych zakładów przemysłowych i jednocześnie niekorzystne uwarunkowania dla rozwijania intensywnej gospodarki rolnej,
- ❖ zaniedbania i zniszczenia w tkance urbanistycznej miast,
- ❖ niska aktywność społeczna i wysokie bezrobocie,
- ❖ duży potencjał krajobrazowy, turystyczny i uzdrowiskowy,
- ❖ znaczny udział obszarów chronionych w powierzchni obszaru, powodujący z jednej strony ograniczenia w inwestowaniu, z drugiej istotny walor dla gospodarki turystycznej.

Rysunek 5 Lokalizacja gmin powiatu drawskiego na tle OSI – Miejskie obszary funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Tabela 3 Wykaz planowanych działań w ramach celów i kierunków kształtowania polityki przestrzennej dla obszarów funkcjonalnych województwa zachodniopomorskiego

XI. Wykorzystywanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych**Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej (CSF)**

Ustalenia	Narzędzia realizacji	Lokalizacja/obszar działania
Rewitalizacja linii kolejowej Nr 210 na odcinku Szczecinek–Runowo Pomorskie	Zadania rządowe, zadania samorządowe, terytorializacja polityki rozwoju	Gminy: Borne Sulinowo, Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Szczecinek, Węgorzyno, Złocieniec
Realizacja dróg rowerowych zgodnie z Koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego na odcinku Ińsko—Drawsko Pomorskie–Złocieniec–Czaplinek	Zadania samorządowe, terytorializacja polityki rozwoju	Gminy: Ińsko, Drawsko Pomorskie, Złocieniec, Czaplinek
Stworzenie zintegrowanego niskoemisyjnego systemu publicznej komunikacji miejskiej na obszarze CSF	Terytorializacja polityki rozwoju	Cała strefa
Budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie CSF, dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy	Terytorializacja polityki rozwoju	Powiat świdwiński, drawski, łobeski
Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminach Złocieniec i Węgorzyno	Terytorializacja polityki rozwoju	Gminy: Złocieniec, Węgorzyno
Kompleksowy program rozwoju edukacji przedszkolnej	Terytorializacja polityki rozwoju	Powiat drawski, Gmina Resko, Rąbino
Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych	Terytorializacja polityki rozwoju	Powiat drawski, łobeski, Gmina Świdwin, Polczyn-Zdrój
Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w ramach regionalnej specjalizacji, w tym: • uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy ul. Pławieńskiej w Czaplinku (SSE) • podnoszenie konkurencyjności gospodarczej strefy centralnej poprzez dostosowanie infrastruktury technicznej SSE w Łobzie do potrzeb inwestorów strategicznych	Terytorializacja polityki rozwoju	Miasta: Czaplinek, Łobez
Zalecenia	Narzędzia realizacji	Lokalizacja/obszar działania
Planowanie zintegrowane w całym obszarze funkcjonalnym	Planowanie przestrzenne	Centralna Strefa Funkcjonalna
Budowa oferty inwestycyjnej obszaru w oparciu o integrację komplementarnych zasobów i potencjałów	Terytorializacja polityki rozwoju	Centralna Strefa Funkcjonalna
Integracja miast CSF: • poprawa dostępności do usług i uelastycznienie rynku pracy • zbliżenie czasowe miast	Terytorializacja polityki rozwoju	Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Łobez, Polczyn-Zdrój, Świdwin, Złocieniec

• komplementarna obsługa ludności • lokalizacja usług publicznych • poprawa i integracja funkcjonowania komunikacji zbiorowej		
Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju, zgodnie z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej	Terytorializacja polityki rozwoju	Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Łobez, Polczyn-Zdrój, Świdwin, Złocieniec
Lokalizacja uczelni wyższej w strefie centralnej	Lobbing	Jedno z miast Centralnej Strefy Funkcjonalnej
Rekomendacje	Adresat	Lokalizacja/obszar działania
Lobbing polityczny na rzecz przenoszenia jednostek wojskowych z centralnej Polski w okolice poligonu drawskiego, w ramach Programu Rozwoju Sił Zbrojnych RP	Rząd RP, MON	CSF (wg określonej wyżej delimitacji)

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

6. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

Cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego są zgodne z założeniami programowymi dokumentów wyższego rzędu. Strategia jest spójna z obowiązującymi aktami strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi obowiązującymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i ponadlokalnym, które mogą być istotne dla realizacji polityki rozwoju Powiatu Drawskiego, w tym w szczególności ze:

- ❖ Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.
- ❖ Strategią Terytorialną Partnerstwa Strefa Centralna.
- ❖ Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 4 Spójność zaplanowanych celów strategicznych w Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego z dokumentami wyższego rzędu

POWIAT Strategia Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026-2030	STREFA CENTRALNA Strategia Terytorialna Partnerstwa Strefy Centralnej	WOJEWÓDZTWO Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	KRAJ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Wzmocnienie pozycji powiatu drawskiego jako ośrodka rozwoju gospodarczego w oparciu o jego kluczowe zasoby.	Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości.	DYNAMICZNA GOSPODARKA Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu.	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
	Rewitalizacja zdegradowanych społecznie i ekonomicznie obszarów wiejskich.	PARTNERSKI REGION Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.	Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych.
	Zrównoważona turystyka oparta na endogenicznych zasobach przyrodniczych i krajobrazowych.		
Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, edukacji, zdrowia, kultury i bezpieczeństwa.	Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.	OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.	Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych.
			Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu.	Poprawa efektywności zarządzania w JST.	SPRAWNY SAMORZĄD Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych.	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

	Rewitalizacja zdegradowanych społecznie i ekonomicznie obszarów wiejskich.		Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Wzmacnianie odporności klimatycznej regionu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze.	Zwiększenie odporności na zmiany klimatyczne.	OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Źródło: Opracowanie własne

7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

7.1. Zarządzanie realizacją Strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Drawskiego będzie wdrażana i monitorowana przez określone podmioty. Aby skutecznie osiągnąć cele i kierunki działań określone w dokumencie konieczne jest prawidłowe ustanowienie systemu zarządzania procesami rozwojowymi oraz włączenie

szerokiego grona interesariuszy, od administracji na wszystkich szczeblach po sektor pozarządowy i gospodarczy. Ważne będzie także określenie warunków organizacyjnych dla wdrażania, monitorowania, aktualizacji i ewaluacji dokumentu.

7.1.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii

Wdrażanie celów i kierunków działań Strategii polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

Radą Powiatu Drawskiego, która odpowiada za:

- ❖ zatwierdzenie Strategii,
- ❖ zatwierdzenie zmian Strategii,
- ❖ nadzór nad postępami i efektami wdrażania poprzez zatwierdzanie rocznego raportu o stanie powiatu, który zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym obejmuje podsumowanie działalności w zakresie realizacji Strategii.

Starosta Drawski, który odpowiada za:

- ❖ nadzór nad realizacją celów i kierunków działań przyjętych w Strategii,
- ❖ zapewnienie środków finansowych na realizację celów i kierunków działań przyjętych w Strategii poprzez uwzględnienie ich w budżecie Powiatu i Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak również poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,

- ❖ monitoring, ocenę realizacji oraz opracowanie zmian Strategii,
- ❖ inicjowanie procedury zmiany Strategii.

Koordynatorem wdrażania Strategii (jednostka/osoba w strukturach Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim), który odpowiada za:

- ❖ wsparcie Starosty Drawskiego w realizacji zadań związanych z wdrażaniem Strategii,
- ❖ przepływ informacji na temat działań związanych z wdrażaniem Strategii,
- ❖ promocję efektów realizacji Strategii,
- ❖ współpracę z interesariuszami Strategii w procesie jej wdrażania.

Interesariuszami wdrażania Strategii, którzy odpowiadają za:

- ❖ realizację zadań wynikających ze Strategii,
- ❖ wnioskowanie o zmiany w Strategii,
- ❖ dostarczanie danych do monitorowania oraz oceny wdrażania Strategii.

7.1.2. Procedura monitorowania

- ❖ Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie. Efektem prowadzonego monitoringu będzie raport z realizacji za rok poprzedni. Raport z monitoringu i wdrażania strategii będzie co roku omawiany na sesji Rady Powiatu Drawskiego.

- ❖ Celem monitoringu jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów działań przyjętych do realizacji.

- ❖ Monitoringowi podlegają wskaźniki realizacji działań. Ponadto monitorowany będzie również poziom wdrażania założeń w dokumencie w postaci liczby i efektów zrealizowanych działań.
- ❖ Wynikiem prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

7.1.3. Ewaluacja dokumentu

- ❖ Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – 2028 r. (ewaluacja on-going) i 2030 r. (ewaluacja ex-post).
- ❖ Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). Dzięki temu możliwe jest podnoszenie jakości działań, udoskonalenie bieżącej interwencji czy podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji / modyfikacji dokumentu.
- ❖ Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
- ❖ Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Powiatu przez Starostę Drawskiego wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

7.1.4. Aktualizacja

- ❖ Zmiany w Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego dokonywane będą uchwałą Rady Powiatu Drawskiego na wniosek Starosty Drawskiego. Zmiany zapisów w dokumencie możliwe będą także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców.
- ❖ Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez wydział merytoryczny we współpracy z innymi wydziałami.
- ❖ Aktualizacja dokonywana będzie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności w związku ze zmianami uwarunkowań rozwoju (m.in. społecznych, gospodarczych, prawnych, przestrzennych czy politycznych) na terenie powiatu drawskiego, bądź w jego otoczeniu.
- ❖ Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2028 i 2030. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.
- ❖ Decyzja o aktualizacji dokumentu będzie dokonywana przez Starostę Drawskiego we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim.

8. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

W celu skutecznej realizacji założeń zawartych w Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2026-2030 należy uzyskać odpowiednio wysoki poziom finansowania. Zróżnicowanie źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć jest szczególnie ważne, ponieważ sfinansowanie wszystkich działań z jednego źródła (np. budżetu powiatu) jest niemożliwe. Z tego względu samorząd, jako operator Strategii, będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję.

Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej powiatu oraz jego możliwości inwestycyjnych, jak również uwarunkowań zewnętrznych (np. niestabilna sytuacja gospodarcza i geopolityczna) i wewnętrznych (niepewna gospodarka finansowa w kraju – PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzenia, zmiany systemowe itd.).

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowi wieloletnia prognoza finansowa.

Zapewnienie sprawnego realizowania działań przyczyniających się do osiągania postawionych celów wymagać będzie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Do finansowania poszczególnych przedsięwzięć służą programy krajowe i regionalne, określające obszary wsparcia i wyznaczają konkretne działania.

Dużą szansę w zakresie pozyskiwania środków na realizację działań niezbędnych do osiągnięcia celów nakreślonych w ramach Strategii stwarza perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Powiat Drawski zamierza aktywnie pozyskiwać środki na realizację zadań przyczyniających się do poprawy warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Powiatu.

Wytyczone w Strategii działania, których wdrożenie przyczyni się do osiągnięcia stanu wskazanego w wizji powiatu na rok 2030 finansowane będą m.in. z takich źródeł jak:

- ❖ środki własne powiatu drawskiego,
- ❖ środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym województwa i gmin,
- ❖ środki pochodzące z budżetu państwa,
- ❖ środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- ❖ fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- ❖ inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- ❖ środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- ❖ kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- ❖ inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Do głównych z nich należą:

- ❖ Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS). W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia,
- ❖ Fundusz Spójności, którego celem jest zredukowanie różnic gospodarczych i społecznych oraz promowanie zrównoważonego rozwoju głównie poprzez duże inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska,
- ❖ Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) to krajowy program wspierający cyfryzację państwa poprzez rozwój szybkiego internetu, nowoczesnych e-usług publicznych oraz cyberbezpieczeństwa. Program finansuje również projekty wzmacniające kompetencje cyfrowe i rozwiązania oparte na danych, aby przyspieszyć transformację cyfrową administracji, biznesu i społeczeństwa.

- ❖ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zajmujący się wspieraniem przekształceń struktury rolnictwa oraz wspomaganiem rozwoju obszarów wiejskich.
- ❖ Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS). Celem programu jest wsparcie zrównoważonego rozwoju Polski. Głównym kierunkiem zmian ma być budowa nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej. FENIKS przyspieszy transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.
- ❖ Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG). Program wspierający przedsiębiorców w obszarze szerokorozumianych innowacji. Duży nacisk kładzie przy tym na działalność badawczo-rozwojową. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.
- ❖ Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) – program ma trzy główne priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na: szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce.
- ❖ Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027.
- ❖ Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Wymienione źródła finansowania nie stanowią zamkniętego katalogu.

9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu drawskiego.....	10
Tabela 2 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	38
Tabela 3 Wykaz planowanych działań w ramach celów i kierunków kształtowania polityki przestrzennej dla obszarów funkcjonalnych województwa zachodniopomorskiego.....	44
Tabela 4 Spójność zaplanowanych celów strategicznych w Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego z dokumentami wyższego rzędu.....	47
Rysunek 1 Położenie powiatu drawskiego	7
Rysunek 2 Obszary z prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi.....	22
Rysunek 3 Koncepcja SMART opracowania celów	29
Rysunek 4 Obszary funkcjonalne w województwie zachodniopomorskim.....	42
Rysunek 5 Lokalizacja gmin powiatu drawskiego na tle OSI – Miejskie obszary funkcjonalne	43
Wykres 1 Liczba ludności w powiecie drawskim w latach 2014-2024.	9
Wykres 2 Zmiany w liczbie ludności w gminach powiatu drawskiego w latach 2014-2024..	10
Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie powiatu drawskiego w latach 2020-2024.	15
Wykres 4 Kierunki wykorzystania powierzchni powiatu drawskiego.....	17
Wykres 5 Główne źródła dochodów Powiatu Drawskiego w 2024 roku.	23
Wykres 6 Główne działy wydatkowe w Powiecie Drawskim w roku 2024.	23
Wykres 7 Wykonanie budżetu Powiatu Drawskiego w latach 2020–2024.....	24